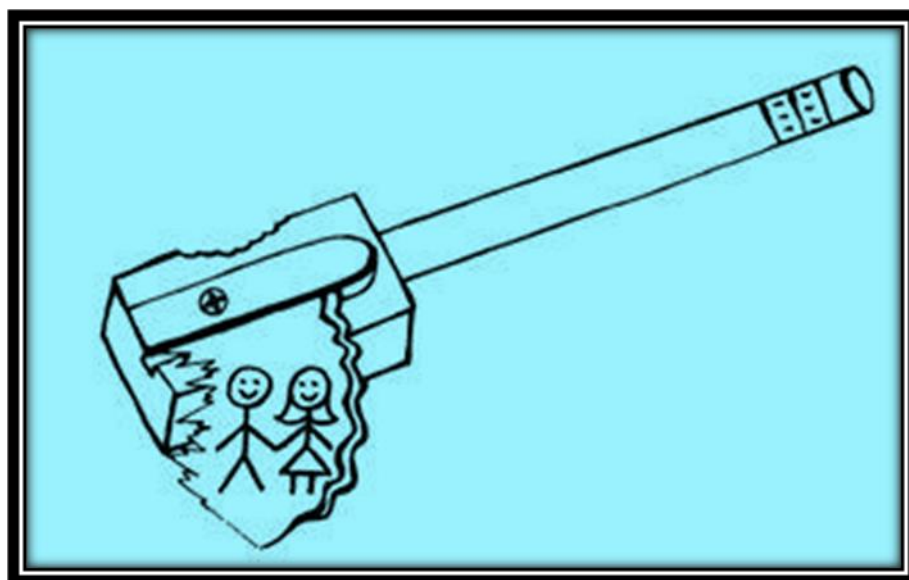

Základná škola s materskou školou Olešná 464

Školský vzdelávací program ČLOVEK UČENÍM RASTIE ISCED 1 a ISCED 2

4. september 2023

PhDr. Darina Slováková,
riaditeľka školy

Školský vzdelávací program

ČLOVEK UČENÍM RASTIE

Stupeň vzdelania ISCED 1	
Dĺžka štúdia:	4 roky
Vyučovací jazyk:	slovenský
Študijná forma:	denná
Druh školy:	štátna
Stupeň vzdelania ISCED 2	
Dĺžka štúdia:	5 rokov
Vyučovací jazyk:	slovenský
Študijná forma:	denná
Druh školy:	štátna
Predkladateľ: Základná škola s materskou školou Olešná 464	
Adresa:	Olešná 464, 023 52 Olešná
IČO:	037812343
Riaditeľ školy:	PhDr. Darina Slováková
Kontakty:	tel.: 041/4346155, 0948321336 email: zssolesna@centrum.sk www.zssolesna.edupage.org
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP:	PhDr. Darina Slováková
Zriaďovateľ: Obec Olešná	
Adresa:	Obecný úrad Olešná, 023 52 Olešná
IČO:	00314161
Starosta:	Ing. Anton Dočár
Kontakty:	tel.: 041/4346123, 4346129 email: urad@obecolesna.sk www.obecolesna.sk

.....
PhDr. Darina Slováková, riaditeľka školy

OBSAH

1. Všeobecná charakteristika školy.....	5
1.1 Charakteristika školy	5
1.2 Charakteristika žiakov	7
2. Charakteristika školského vzdelávacieho programu.....	7
2.1 Zameranie školy.....	7
2.2 Vymedzenie cieľov výchovy a vzdelávania.....	8
2.3 Organizácia prijímacieho konania a stupeň vzdelania.....	8
2.4 Profil absolventa.....	10
2.5 Výchovno-vzdelávacie stratégie školy	12
2.6 Formy a metódy vyučovania.....	15
2.7 Personálne zabezpečenie.....	16
2.8 Priestorové a materiálno-technické vybavenie.....	17
2.9 Podmienky zaistenia bezpečnosti a zdravia.....	18
3. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia	20
3.1. Systém kontroly a hodnotenia žiaka	20
3.2 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov.....	23
3.3 Hodnotenie školského vzdelávacieho programu.....	24
3.4 Hodnotenie školy.....	25
4. Profesionálny rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov.....	27
5. Výchova a vzdelávanie žiakov so ŠVVP.....	27
5.1 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.....	27
5.2 Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.....	30
5.3 Žiaci s intelektovým nadaním.....	30
6. Rámcový učebný plán.....	33
6.1 Školský RUP pre primárne vzdelanie.....	33
6.2 Školský RUP pre nižšie stredné vzdelanie.....	34
6.3 Poznámky k UP.....	35
Učebné osnovy (UO).....	36
7.1 Vzdelávacie oblasti.....	36
7.2 Prierezové témy.....	43

Príloha:

Učebné plány jednotlivých predmetov

Učebné plány prierezových tém

VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1.1 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

ZŠ s MŠ Olešná 464 je plnoorganizovaná základná škola s právnou subjektivitou. Budova ZŠ bola uvedená do prevádzky v roku 1961. Areál školy je umiestnený v peknom a tichom prostredí v blízkosti lesov v časti obce Olešná – Polgrúň. S počtom cca 90 žiakov patrí medzi menšie školy. Súčasťou školy je Elokované pracovisko ZŠ s MŠ Olešná, ktoré sa nachádza asi 4 km od základnej školy, v časti obce Olešná – Rovňany. V materskej škole je cca 55 detí, 2 triedy v budove elokovaného pracoviska, 1 trieda v ZŠ. Súčasťou školy je tiež školský klub detí, centrum voľného času (CVČ), v rámci ktorého pracujú rôzne záujmové útvary, zariadenie školského stravovania a Elokované pracovisko ZUŠ Turzovka – výtvarný odbor. V areáli školy sa nachádza športové antukové ihrisko na volejbal, basketbal, futbal, futbalové ihrisko, detské ihrisko, doskočisko s rozbehovou dráhou a altán. Okolie školy je obklopené zeleňou, na oddych slúžia lavičky, oddychová zóna s altánom, bylinkovou záhradou, skalkou a pocitovým chodníkom. V rokoch 2009-2010 prebehla rekonštrukcia školy z prostriedkov EÚ s cieľom zvýšenia kvality vzdelávania a docielenia energetickej efektívnosti (výmena okien, zateplenie budovy). Škola má dobre vybavené priestory. Triedy sú zariadené novými školskými lavicami, interaktívnymi tabuľami, nábytkom a oddychovými zónami s kobercom, gaučom a tulivakmi. Vzhľadom na svoju polohu a výsledky prijíma často aj dochádzajúcich žiakov. Škola je tiež dobre dostupná autobusovej doprave. V priebehu rokov 2010-2015 sa kompletne zrekonštruoval celý interiér - nové elektrické rozvody, obklady, podlahy. K dispozícii sú 2 počítačové učebne, 7 tried je vybavených interaktívnymi tabuľami. V celej budove je pripojenie na internet a wifi. Na hlavnej chodbe sa urobilo ozvučenie pre rôzne slávnostné príležitosti a akadémie. Nakoľko školu navštevuje 10 % žiakov so ŠVVP, školskí špeciálni pedagógovia a pedagogickí asistenti majú k dispozícii intervenčnú učebňu. Interiér školy (vestibul, prezuváreň, chodby) aj exteriér sú monitorované kamerovým systémom. Škola je pripojená na vodovodnú a kanalizačnú prípojku.

Škola dobre spolupracuje so **Zriadovateľom školy Obcou Olešná** hlavne pri zabezpečovaní materiálno-technického vybavenia školy ako aj formou aktívnej účasti na vítaní prváčikov. Zároveň sa podieľame na organizácii a zabezpečení kultúrnych a spoločenských podujatí organizovaných obcou.

Centrum poradenstva a prevencie v Čadci - poskytuje škole poradenstvo v oblasti porúch učenia a správania, diagnostiky žiakov so ŠVVP (integrácia/začlenenie), konzultácie.

Rodičovské združenie pri ZŠ s MŠ Olešná - spolupráca s rodičmi sa neustále rozvíja, cieľom je dosiahnutie maximálnej úrovne vzájomnej komunikácie a vybudovanie pozitívnych vzťahov medzi rodičmi a učiteľmi. Aktívne sa podieľa na organizácii rodičovských združení a konzultácií, na zabezpečovaní kultúrnych a spoločenských podujatí, športových súťaží. RZ je zaregistrované ako príjemca 2% dane. Majú svojich zástupcov aj v Rade školy. Okrem pravidelných triednych schôdzok je rodičom k dispozícii výchovný poradca, školský špeciálny pedagóg a koordinátor prevencie. Rodičia majú možnosť dohodnúť si individuálne konzultácie u ktoréhokoľvek vyučujúceho. Informácie o činnosti školy sú samozrejmo súčasťou webového sídla školy.

Obvodné riaditeľstvo Policajného zboru v Turzovke a Čadci – vzdelávanie pedagógov a žiakov v oblasti dopravnej výchovy, prevencie kriminality, účasť v projekte: Správaj sa normálne!

MPC Žilina a iné vzdelávacie inštitúcie – zabezpečujú ďalšie vzdelávanie pedagogických pracovníkov v zmysle zákona č.138/2019 v znení neskorších predpisov.

ÚPSVaR – Dni voľby povolania

Školský parlament – spolupráca pri riešení výchovno-vyučovacích problémov, navrhovanie opatrení na zlepšenie všetkých činností na škole, vylepšovanie vzájomných vzťahov medzi žiakmi a pedagogickými pracovníkmi, hľadanie spoločných postupov pri organizovaní mimoškolskej činnosti žiakov (príprava aktivít, napr. Olympijský deň, Deň detí,...), riešenie prípadných priestupkov žiakov voči školskému poriadku a usmerňovanie nevhodného správania sa.

Kysucké kultúrne stredisko Čadca – tvorivé dielne

Školský úrad v Turzovke, Spoločný školský úrad Raková – organizácia pracovných stretnutí RŠ.

Redakcia Kysuce – publikácia článkov o aktivitách školy.

CVČ Raková, Turzovka, Čadca – spolupráca s našim CVČ pri organizovaní rôznych súťaží.

Základná umelecká škola, Turzovka – elokované pracovisko ZUŠ

Poznámka: podrobné údaje pre aktuálny školský rok sú uvedené na webovom sídle školy a v dokumentácii školy.

V rámci školy sme realizovali, resp. realizujeme projekty, ktorých ciele sú vždy zamerané na rozvoj určitej oblasti výchovy a vzdelávania a napomáhajú škole aj finančne.

Medzinárodný projekt Sokrates – Comenius: V európskom hrnci - medzinárodný projekt školských partnerstiev Programu celoživotného vzdelávania s partnerskými školami v talianskom Lainate, poľských Katowiciach, českom Krmelíne a rumunskom Romane. Hlavným cieľom projektu bolo poukázať na podobnosti a rozdiely v európskom spôsobe stravovania dnes a v minulosti. Počas prvého roka bolo hlavnou témou tradičné a sviatočné jedlo. Druhý rok projektu bol zameraný na zdravú stravu, problémy nadváhy, anorexie a bulímie a využitie prírodnej, ľudovej medicíny (fytoterapie). Počas tretieho roka bola pozornosť zameraná na súčasný spôsob stravovania, problém hladu, polotovarov, fast foodov a ich vplyvu na zdravie detí. Nachádzali sme odpovede na otázky: ako sa rodí chlieb a čo možno nájsť v supermarkete. Na základe získaných skúseností, zážitkov a nových vedomostí dúfame, že prostredníctvom projektu dokážu žiaci zmeniť svoj spôsob stravovania, celkový postoj k svojmu životu a vzťah k ľuďom iných národov, k čomu prispievajú aj spoločné stretnutia detí partnerských krajín trikrát ročne v poľských Katowiciach, českom Krmelíne a na pôde našej školy,

Elektronizácia a revitalizácia knižníc – rozšírenie knižného fondu prostredníctvom realizácie aktivít na rozvoj čitateľskej gramotnosti,

Modernizácia vzdelávacieho procesu na základných školách,

Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva,

Zvyšovanie kvality vzdelávania na základných a stredných školách s využitím elektronického testovania,

Školské ovocie, Mliečny program,

Recyklohry – zber elektrozariadení a elektroodpadu,

Správaj sa normálne!

NP POP II, III - Projekt v rámci OP Ľudské zdroje zameraný na zlepšenie vzdelávacích výsledkov žiakov so ŠVVP v ZŠ Olešná (1 ŠŠP, 1 pedagogický asistent)

Letná škola,

Zelená škola

1.2 CHARAKTERISTIKA ŽIAKOV

Základnú školu navštevujú žiaci od 6 do 15 rokov prevažne z obce Olešná – časť Polgrúň a časť Potôčky. Autobusmi prichádzajú i deti z časti obce Olešná- Rovňany, ba aj deti z obcí Klokočov, Staškov a neďalekého mesta Čadce. Školu navštevuje cca 90 žiakov v 9 triedach (4 na prvom stupni). Priemerná naplnenosť tried je 10 žiakov. Škola má dobré skúsenosti so vzdelávaním žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorým sa venuje školský špeciálny pedagóg a pedagogickí asistenti.

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Náš ŠkVP je koncipovaný tak, aby nasmeroval žiakov na zložitú cestu celoživotného vzdelávania a zároveň v nich upevnil potrebu vzdelávania v súčasnej, rýchlo sa meniacej spoločnosti. Naším zámerom je nenásilnou formou premeniť školu na bezpečné a príjemné miesto, ktoré žiakov motivuje a podporuje k aktívnemu získavaniu dôležitých vedomostí, riešiť problémy, orientovať sa v spoločnosti, rozvíjať kritické a tvorivé myslenie a schopnosť sebahodnotenia. Naším cieľom je pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme. Naším zámerom je dosiahnuť zvýšenie čitateľskej gramotnosti žiakov našej školy, gramotnosti v oblasti IKT a zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy. Vedeťme žiakov v duchu humanistických princípov a v spolupráci s rodičmi k zdravému spôsobu života, k ochrane prírody a starostlivosti človeka o svoje zdravie. Formujeme u žiakov vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie.

2.1 ZAMERANIE ŠKOLY

Náš školský vzdelávací program ČLOVEK UČENÍM RASTIE má predovšetkým kvalitne naplňovať výchovno-vzdelávacie ciele a kompetencie, ako sú uvedené v štátnom vzdelávacom programe, zároveň však využíva aktuálne možnosti školy a pedagogického zboru, rešpektuje prostredie, v ktorom sa škola nachádza a predovšetkým sa snaží reagovať na požiadavky rodičov žiakov. Uvedomujeme si, že naši žiaci majú v rámci svojej individuality veľmi rôznorodé vzdelávacie potreby, ktoré sa snažíme zohľadňovať. Analýzou vlastných možností a kompetencií pedagogického zboru, požiadaviek rodičov, rešpektovaním tradícií školy definujeme základnú myšlienku nášho školského vzdelávacieho programu ČLOVEK UČENÍM RASTIE - otvorenosť školy žiakom, rodičom a verejnosti, ktorej hlavným poslaním je poskytovať komplexné služby v oblasti výchovy a vzdelávania, a tak vychovávať žiakov ako harmonicky rozvinuté osobnosti, schopné uplatniť sa v spoločnosti so špecifickým dôrazom na:

- **Č:** Činorodosť, samostatnosť a tvorivosť
- **L:** Láska, ľudskosť a spolupatričnosť k okoliu a regiónu
- **O:** Ochrana človeka a prírody
- **V:** Vedieť sa dorozumieť v 2 jazykoch
- **E:** Empatia, úcta a vzájomná tolerancia
- **K:** Komunikácia a otvorenosť

2.2 VYMEDZENIE CIEĽOV VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

V rámci školského vzdelávacieho programu sme si stanovili nasledovné ciele:

- vytvoriť demokratickú klímu, ktorej základom sú vzťahy v škole, samostatné myslenie, zodpovedné rozhodovanie a konanie v súlade so všeobecne platnými spoločenskými hodnotami a demokratickými a občianskymi postojmi, prijatím všeobecne platných mravných princípov s dôrazom na zdravý životný štýl s ovplyvňovaním využívania voľného času žiakov,
- rozvíjať u žiakov čitateľskú, matematickú, prírodovednú, finančnú gramotnosť a kritické myslenie,
- poskytnúť žiakom kvalitné základy moderného všeobecného vzdelania zamerané na ďalšie štúdium ako aj na praktický život,
- rozvíjať osobnosť každého žiaka na základe pochopenia, dať šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech, práca s modernými informačnými technológiami, ktorá plynule nadväzuje na ostatné komunikačné schopnosti a zručnosti vštepované žiakom školy,
- kvalitne pripraviť žiakov v slovenskom jazyku a cudzích jazykoch so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov – vyučovanie anglického jazyka od 1. ročníka,
- rozvíjať telesnú zdatnosť detí so zameraním na špecifickú pohybovú prípravu, vytvoriť u nich vzťah k celoživotnej športovej aktivite,
- viesť žiakov k pozitívnemu vzťahu k práci a vzdelávať ich v praktických činnostiach,
- viesť žiakov k ochrane životného prostredia a k zdravému životnému štýlu v zdravom prostredí (Zelená škola)

Náš ŠkVP počíta aj so vzdelávaním žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami ako aj s ich integráciou tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní. Veľký dôraz kladieme na vytvorenie dobrého tímu v triede, na rozvíjanie sebahodnotenia a sebahodnotenia žiaka.

2.3 ORGANIZÁCIA PRIJÍMACIEHO KONANIA A STUPEŇ VZDELANIA

Na vzdelanie v základnej škole sa prijíma dieťa, ktoré splnilo podmienky začatia plnenia povinnej školskej dochádzky podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov a o ktorého prijatie na základe zápisu požiadal zákonný zástupca. Zákonný zástupca dieťaťa je povinný prihlásiť dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole. Zápis sa koná od 1. apríla do 30. apríla, ktorý predchádza začiatku školského roka, v ktorom má dieťa začať plniť povinnú školskú dochádzku.

Absolvent programu primárneho vzdelávania plynule pokračuje na nadväzujúcom stupni nižšieho stredného vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy (dĺžka vzdelania 5 rokov). Škola prijíma aj žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Primárne vzdelanie	
Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma štúdia:	denná
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	podmienky prijatia v zmysle § 60 zákona 245/2008 Z. z.
Podmienky prijatia dieťaťa so ŠVVP:	- písomná žiadosť zákonného zástupcu, - písomné vyjadrenie zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa
Spôsob ukončenia štúdia:	Úspešné ukončenie posledného ročníka primárneho vzdelania
Doklad o dosiahnutom vzdelaní:	Vysvedčenie s doložkou
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Primárne vzdelanie – ISCED 1
Možnosti ďalšieho štúdia:	Nižšie stredné vzdelanie – ISCED 2

Úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre primárne vzdelanie žiak získa **primárne vzdelanie**. Na vysvedčení vo štvrtom ročníku sa do doložky vysvedčenia uvedie: „*Žiak získal primárne vzdelanie.*“

Nižšie stredné vzdelanie	
Dĺžka štúdia:	5 rokov
Forma štúdia:	denná
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	podmienky prijatia v zmysle § 60 zákona 245/2008 Z. z.
Podmienky prijatia dieťaťa so ŠVVP:	- písomná žiadosť zákonného zástupcu, - písomné vyjadrenie zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa
Spôsob ukončenia štúdia:	Úspešné ukončenie posledného ročníka nižšieho sekundárneho vzdelania
Doklad o dosiahnutom vzdelaní:	Vysvedčenie s doložkou
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Nižšie sekundárne vzdelanie – ISCED 2
Možnosti ďalšieho štúdia:	Vyššie sekundárne vzdelanie – ISCED 3

Úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre nižšie sekundárne vzdelanie žiak získa **nižšie stredné vzdelanie**. Na vysvedčení v deviatom ročníku sa do doložky vysvedčenia uvedie: „*Žiak získal nižšie stredné vzdelanie.*“

2.4 PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent primárneho vzdelania má osvojené (aj vlastným podielom) základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej a kultúrnej gramotnosti. Nadobudol základy pre osvojenie účinných techník (celoživotného) učenia sa a pre rozvíjanie spôsobilostí. Získal predpoklady na to, aby si vážil sám seba i druhých ľudí, aby dokázal ústretovo komunikovať a spolupracovať. Má osvojené základy používania materinského, štátneho a cudzieho jazyka.

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledovnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania:

Na veku primeranej úrovni disponuje nasledovnými kľúčovými kompetenciami:

K 1: kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu sa

K 1.1 uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku seberealizácie a osobného rozvoja,

K 1.2 dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,

K 1.3 dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,

K 1.4 kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti.

K 2: sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

K 2.1 dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie,

K 2.2 efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,

K 2.3 vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,

K 2.4 dokáže primerane komunikovať v materinskom a v jednom cudzom jazyku,

K 2.5 chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti.

K 3: kompetencia (spôsobilosť) uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

K 3.1 používa základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,

K 3.2 používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),

K 3.3 používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov,

K 4: kompetencia (spôsobilosť) v oblasti informačných a komunikačných technológií

- K 4.1** má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja,
- K 4.2** používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- K 4.3** dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí,
- K 4.4** je schopný nahrávať a prehrávať zvuky a videá,
- K 4.5** dokáže využívať IKT pri vzdelávaní,
- K 4.6** chápe rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom
- K 4.7** vie o existencii rizík, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT

K 5: kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy

- 5.1** uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
- 5.2** je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovátnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- 5.3** dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika,
- 5.4** má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,

K 6: kompetencie (spôsobilosti) občianske

- K 6.1** uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- K 6.2** vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- K 6.3** uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
- K 6.4** je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- K 6.5** má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia.

K 7: kompetencie (spôsobilosti) sociálne a personálne

- K 7.1** dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku,
- K 7.2** vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- K 7.3** osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine - uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov,
- K 7.4** dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v osobných vzťahoch,

K 8: kompetencie (spôsobilosti) pracovné

K 8.1 dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,

K 8.2 je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,

K 8.3 chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho budúcom plánovaní,

K 8.4 dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach.

K 9: kompetencie (spôsobilosti) smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

K 9.1 dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele a to nielen v práci, ale aj v každodennom živote.

K 10: kompetencie (spôsobilosti) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi

K 10.1 dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov výtvarného a hudobného umenia,

K 10.2 dokáže sa orientovať v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,

K 10.3 uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,

K 10.4 cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície,

K 10.5 pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),

K 10.6 správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,

K 10.7 je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

K 10.7 je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

2.5 VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE STRATÉGIE ŠKOLY

Pedagogické stratégie školy sa zameriavajú na rozvoj kľúčových kompetencií žiakov a sú v súlade so zámermi školy. Súhrn metód, foriem a spoločne uplatňovaných postupov je učiteľmi uplatňovaný podľa momentálnych požiadaviek, možností žiakov a školy tak, aby smerovali k rozvoju všetkých kľúčových kompetencií žiaka a naplnenia profilu absolventa našej školy.

Kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- učitelia zadávajú úlohy vyžadujúce myslenie a samostatnú prácu a poskytujú im dostatok času vo všetkých oblastiach vyučovania,
- učitelia požívajú metódy a formy primerané veku a schopnostiam žiakov,
- učitelia vytvárajú pozitívnu atmosféru v kolektíve, umožnia vzájomnú spoluprácu žiakom na rôznej úrovni,
- učitelia kladú dôraz na pozitívnu motiváciu žiaka,
- učitelia umožnia žiakom vlastné hodnotenie a plánovanie svojej domácej činnosti,
- učitelia ponúknu žiakom rôzne zdroje informácií, nekladú dôraz len na vlastný výklad,
- pri vyučovaní sa zamerajú na rozvoj čitateľskej gramotnosti a schopnosti vyhľadávať a spracovávať informácie.

Kompetencia sociálno-komunikačná

- učitelia rozširujú slovnú zásobu žiakov používaním vhodnej odbornej terminológie s prihliadnutím na vek žiakov,
- učitelia pozitívne hodnotia vhodne formulované a samostatné závery a odpovede žiakov,
- kladú dôraz na ucelené verbálne a písomné výpovede,
- učitelia umožňujú žiakom klásť otázky a diskutovať k téme, pričom si vzájomne stanovujú pravidlá diskusie,
- pri komunikácii so žiakmi učitelia dodržia základné etické normy a vyžadujú ich aj od žiakov,
- učitelia umožnia žiakom prezentáciu výsledkov práce s možnosťou diskusie a obhajoby.

Kompetencia uplatňovať základy matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- učitelia umožňujú používať škálu informačných a komunikačných technológií na riešenie praktických problémov každodenného života,
- učitelia pozitívne hodnotia používanie metód prírodných vied, hypotézy a formulovanie záverov,
- učitelia umožňujú používanie kalkulačiek, tabuliek, prehľadov a súhrnov poučiek, vzorcov a značiek na vyučovaní, ak to vyžaduje charakter práce,
- učitelia kladú dôraz na analytické typy úloh, aktivity, laboratórne práce a pozorovania.

Kompetencia v oblasti komunikačných technológií

- učitelia umožnia žiakom používať informačné a komunikačné technológie pri príprave, získavaní a spracovaní informácií,
- učitelia používajú vo vyučovaní informačné a komunikačné technológie s prihliadnutím na účelnosť a vhodnosť,
- učitelia umožnia prezentovať výsledky vlastnej práce s využitím IKT.

Kompetencia riešiť problémy

- učitelia zaraďujú do vyučovania modelové príklady a situácie,
- učitelia zadávajú žiakom rôzne typy úloh, pričom kladú dôraz na analytické myslenie, zovšeobecnenie a konkretizáciu, porovnávanie a triedenie poznatkov a abstraktné myslenie podľa veku žiakov,
- učitelia usmerňujú žiakov na vyhľadávanie súvislostí, používanie medzipredmetových vzťahov a získavanie dodatočných a rozširujúcich informácií,
- učitelia podporujú rôzne myšlienkové a pracovné postupy pri riešení úloh,
- učitelia usmerňujú žiakov k tímovej spolupráci na riešení problémov, ku konštruktívnej diskusii a kooperatívnejmu riešeniu konfliktov,
- učitelia pozitívne motivujú žiakov pri riešení problémov, nesprávne riešenia a závery nezavrhuje, upozornia na chyby,
- učitelia kladú dôraz na plánovanie práce, dokončenie zadaní a dodržiavanie termínovaných úloh.

Kompetencie občianske

- triedni učitelia komunikujú so žiakmi o dianí v triede, umožňujú riešenie úloh a problémov tajným hlasovaním,
- učitelia rešpektujú sociálne, kultúrne, náboženské a etnické individuality žiakov a vyžadujú to aj od celého žiackeho kolektívu,
- učitelia vyžadujú od žiakov spoluprácu a prevzatie spoluzodpovednosti za klímu v triede a v škole, pracovné a životné prostredie, pričom sa žiaci aktívne podieľajú na úprave triedy a školy,
- učitelia spolupracujú a podporujú prácu školského parlamentu,
- učitelia pozitívne hodnotia vzájomnú žiacku pomoc a humanitné činy žiakov v škole aj mimo nej,
- učitelia podporujú zapájanie žiakov do diania v miestnej komunite.

Kompetencie sociálne a personálne

- učitelia a žiaci spoločne stanovujú pravidlá spolupráce v jednotlivých predmetoch, rešpektujú individuálne potreby žiakov a ciele vyučovania,
- učitelia dávajú žiakom možnosť na sebahodnotenie a hodnotenie iných žiakov, pričom dohliadajú na rešpektovanie etických noriem a zásad hodnotenia,
- učitelia dbajú na zapojenie všetkých žiakov do práce a možnosť ich prezentovania,
- učitelia pozitívne hodnotia spoluprácu a vzájomnú pomoc žiakov v skupine,
- učitelia umožňujú žiakom podľa ich schopností a veku podieľať sa na plánovaní činnosti skupiny, vyžadujú prevzatie primeranej zodpovednosti za výsledok práce a samostatnosť pri práci.

Kompetencie pracovné

- učitelia vhodne usmerňujú žiakov k získavaniu poznatkov, zručností a schopností s cieľom prípravy na budúce povolanie,
- učitelia oboznámia žiakov a trvajú na dodržiavaní bezpečnostných pravidiel a predpisov pri vyučovaní, pri práci v učebniach (školský pozemok, športovisko, počítačová učebňa, jazyková učebňa, pri laboratórnych prácach...),
- učitelia oboznámia žiakov s bezpečnými pracovnými postupmi, návodmi na používanie, novou pomôckou alebo materiálom, elektrotechnickými súpravami, aby žiaci mohli v prípade potreby pracovať samostatne,
- učitelia organizujú exkurzie, výlety a besedy so zameraním podporiť uvedomelú prípravu na povolanie,
- učitelia zaraďujú do vyučovania úlohy z praxe a bežného života.

Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- učitelia umožňujú žiakom vyjadrovať svoje pocity a vnemy umeleckými spôsobmi,
- učitelia rešpektujú pri vyučovaní a hodnotení žiakov v umeleckých predmetoch individuálne schopnosti žiakov,
- učitelia organizujú v spolupráci so žiakmi výlety a exkurzie s cieľom poznávať umenie a kultúru vo všetkých podobách,
- učitelia umožnia žiakom prezentovať výsledky umeleckej činnosti na verejnosti primeraným spôsobom,
- učitelia sa v kontakte so žiakmi správajú podľa pravidiel etikety, primerane situáciám a vyžadujú to aj od žiakov.

2.6 FORMY A METÓDY VYUČOVANIA

Budeme uplatňovať a rozvíjať metódy a formy práce podporujúce kľúčové kompetencie v súlade so zámermi školy. Vyučujúci jednotlivých predmetov si musia sami zvoliť primerané metódy a formy práce, ktoré budú motivovať žiakov, tak aby splnili obsahovú i výkonovú časť učebného predmetu. Nedá sa predpísať nejaká univerzálna forma platná pre všetky predmety a všetkých pedagógov. Učitelia si budú vyberať, včleňovať a obohacovať vyučovanie najmä týmito metódami a formami:

- **metódy na rozvoj čitateľskej gramotnosti**
  - využívať takmer na všetkých vyučovacích predmetoch
  - využívať rozšírený knižničný fond, spoluprácu s knižnicou
  - zvýšenú pozornosť venovať čítaniu s porozumením
  - vlastnú tvorbu a rozvíjanie jazykového prejavu
  - prácu s informáciami a schopnosti argumentovať
- **projektové vyučovanie**
  - pracovať v tíme alebo samostatne, riešiť úlohy, problémy projektom
  - spájať poznatky a zručnosti viacerých predmetov
  - vedieť prezentovať
  - využívať krátkodobé i dlhodobé projekty
  - vytvárať myšlienkové mapy
  - problémové vyučovanie
- **skupinové vyučovanie**
  - vedieť organizovať a plánovať prácu
  - spolupracovať a deliť si prácu
  - aktívne zapojenie každého žiaka do práce v skupine
  - kooperatívne vyučovanie
- **blokové vyučovanie, integrované**
  - pri organizácii účelového cvičenia
  - pri prierezovej téme dopravná výchova, multikultúrna výchova, ENV – Deň Zeme
- **vyučovanie v rôznom prostredí**
  - exkurzie, vychádzky, besedy, akadémie, športové a kultúrne aktivity, účelové kurzy (lyžiarsky, plavecký, škola v prírode), zážitkové učenie, tematické projektové dni (napr. Deň Zeme, Zelená škola ...)
- využívať pri výučbe **didaktické IKT**
- využívať **diferencované vyučovanie** pri práci s talentovanými žiakmi (pripravovať na olympiády) a so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

2.7 PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE

Efektívna realizácia ŠkVP je podmienená potrebným personálnym zabezpečením. Zamestnanci musia spĺňať kritériá podľa platnej legislatívy. Pedagogickí zamestnanci školy spĺňajú kvalifikačné požiadavky stanovené zákonom. Ich priemerný počet sa pohybuje do 14 učiteľov, z toho 5 vyučujúcich 1.stupňa. Chod školského klubu detí zabezpečujú 1-2 vychovateľky. Na škole pracujú 2 školskí špeciálni pedagógovia a 2 pedagogickí asistenti zameraný na prácu so žiakmi so ŠVVP, jeden výchovný poradca, ktorý funguje zároveň ako poradca pre voľbu povolania. V škole pracuje 1 metodické združenie, 3 predmetové komisie: PK jazykov a humanitných predmetov, PK prírodovedných predmetov a PK výchovných predmetov.

Vedúci pedagogickí zamestnanci :

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu,
- spĺňajú podmienku dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérovej pozície);
- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu;
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov;
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci:

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou;
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi a s rodičmi;
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Odborní zamestnanci:

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní špeciálnopedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

Analýza podľa kategórií pedagogických a odborných zamestnancov školy

Pedagogickí zamestnanci	
Učítelia ISCED 1	5
Učítelia ISCED 2	9
Vychovávateľia	1-2
Pedagogickí asistenti	2
Špeciálny školský pedagóg	2

Analýza podľa kariérového stupňa

Kariérový stupeň	začínajúci	samostatný	s 1. atestáciou	s 2. atestáciou
Učítelia ZŠ		3	7	3
Učítelia MŠ		4	1	
Vychovávateľky			2	
Asistenti		2		

Analýza podľa kariérových pozícií pedagogických a odborných zamestnancov školy

Kariérové pozície riešime v osobitnom predpise: *Štruktúra kariérových pozícií v Základnej škole s materskou školou Olešná 464*, ktorý sa každý rok aktualizuje.

2.8 PRIESTOROVÉ A MATERIÁLNO-TECHNICKÉ VYBAVENIE

Dôležitou podmienkou na realizovanie školského vzdelávacieho programu je čo najlepšie priestorové a materiálno-technické vybavenie školy. Škola je umiestnená v jednej budove, ktorej súčasťou je školská jedáleň, ŠKD, CVČ, Elokované pracovisko ZUŠ a 1 trieda MŠ (dopoludňajšia prevádzka). Máme 9 kmeňových tried, z ktorých:

- **na 1.stupni:** 4 kmeňové triedy (3 interaktívne tabule + notebooky, 4 CD prehrávače s reproduktormi, 1 dataprojektor + notebook)
- **na 2.stupni:** 5 kmeňových tried (5 interaktívnych tabúl + notebooky,)

Rozvoj kompetencií žiakov v oblasti IKT umožňuje internetové pripojenie v celej budove školy (wifi) a :

- 1 počítačová učebňa s 12 PC
- 1 počítačová učebňa vybavená 10 PC a tlačiarnou

Rozvoj čitateľských kompetencií zabezpečuje:

- školská knižnica s čítárňou.

K materiálno-technickému vybaveniu školy a výchovno-vyučovacieho procesu patrí aj intervenčná učebňa pre ŠŠP a ped.asistentov na prácu so žiakmi so ŠVVP, ktorá je vybavená sedačkou, kobercom, tulivakom, logopedickým zrkadlom, notebookom a pod., ďalej 2 fotoaparáty, kamera, 1 prenosný dataprojektor, učebnice, doplnková literatúra, didaktické pomôcky, informačná a komunikačná technika,... Každý vyučujúci má pre potreby edukačného procesu k dispozícii notebook alebo tablet + USB.

Budova školy je umiestnená na pozemku, ktorého súčasťou sú plochy udržiavaných trávnikov a okrasnej zelene. V areáli školy sa nachádza antukové ihrisko na basketbal, volejbal a malý futbal, futbalové ihrisko, detské ihrisko a altán s oddychovou zónou, lavičkami, bylinkovou záhradkou, kvetinovou skalkou a pocitovým chodníkom. Areál umožňuje v letných mesiacoch výučbu TSV vonku, ktorá sa z dôvodu absencie telocvične počas zimných mesiacov a nepriaznivého počasia vyučuje na chodbe na prízemí.

Školský klub je umiestnený v 2 triedach, k dispozícii má dve miestnosti a prístup do počítačovej učebne. Škola má vlastnú školskú jedáleň. Na spoločné schôdze je pripravená príjemne zariadená zborovňa vybavená počítačom a tlačiarňou s kopírkou. Z projektu Elektronizácia a revitalizácia knižníc bola obnovená školská knižnica.

Aby sa žiaci, pedagogickí a nepedagogickí pracovníci cítili čo najprijemnejšie, veľký dôraz kladieme na estetické prostredie tried, chodieb a učební. Na informačných nástenkách majú možnosť žiaci, rodičia a široká verejnosť nájsť informácie o úspechoch a aktivitách školy. Žiaci majú možnosť vidieť svoje vlastné práce. Snažíme sa budovať priateľskú atmosféru medzi žiakmi navzájom, medzi žiakmi a pracovníkmi školy, medzi pedagógmi, rodičmi a širokou verejnosťou, ktoré sa realizuje cieľavedome aj prostredníctvom práce žiackeho školského parlamentu.

Zlepšenie materiálne – technického vybavenia školy riešime aj v spolupráci so zriaďovateľom školy a rodičovským združením, požiadavky na nasledovné obdobie:

- potreba obnovy športového areálu a vonkajšia úprava okolia,
- zriadenie odborných učební a výstavba telocvične.

Z dôvodu absencie školských dielní sa praktická zložka technickej výchovy nemôže vyučovať. Neustále dopĺňame kabinety modernými učebnými pomôckami, čo umožňuje tvorivejšie a efektívnejšie vyučovanie.

2.9 PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A ZDRAVIA

Priestory školy sú bezpečné a zdraviu vyhovujúce. Na začiatku školského roka sú všetci žiaci poučení o bezpečnosti pri práci v triedach, učebniach a na športoviskách. Samostatné poučenie o bezpečnosti a ochrane zdravia vždy predchádza školským výletom, exkurziám a športovým akciami. Rodičia sú informovaní o všetkých výchovno-vzdelávacích aktivitách mimo areálu školy, kedy je od nich vyžiadaný informovaný súhlas. Pre zamedzenie rizika úrazovosti a stretov medzi žiakmi má škola naplánované rôzne aktivity v spolupráci s OR PZ v Čadci, ako sú napríklad besedy na témy- Trestnoprávna zodpovednosť, Šikana, Prevencia násillia – pre žiakov II. stupňa. Škola má taktiež vypracovaný Bezpečnostný projekt slúžiaci na ochranu osobných údajov.

Školenia BOZP zamestnancov sa vykonávajú v súlade s plánom BOZP. Školenia zabezpečuje externý zamestnanec. Revízie zariadení sú v súlade s plánom podľa platných noriem a zákonov. Pravidelne sú uskutočňované kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a revízie elektrického a plynového zariadenia, bleskozvodov a telocvičného náradia. Škola má vybudovanú bezbariérovú a toaletu pre telesne postihnutých žiakov. Budova školy je monitorovaná kamerovým systémom.

Priestory školy sú bezpečné a zdraviu vyhovujúce. Na začiatku každého školského roka je povinnosťou každého triedneho učiteľa na prvých triednických hodinách poučiť žiakov o bezpečnosti v rámci BOZP a PO a s vnútorným poriadkom školy. Pri exkurziách, výletoch a iných školských aktivitách sú žiaci bezprostredne pred akciou poučení organizátorom akcie. Organizácia výletov, exkurzií, školy v prírode a výcvikov (plaveckého výcviku, lyžiarskeho a snoubordingového výcviku), ako aj organizácia iných súčastí výchovno-vzdelávacej činnosti školy sa riadi platnou legislatívou (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 223/2022 Z. z. o základnej škole), dôležitou podmienkou je informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Režim vyučovania, prostredie učební a ostatných priestorov je zabezpečený podľa platných noriem. Vyučovanie sa organizuje v hodinových alebo dvojhodinových časových jednotkách, jedna vyučovacia hodina má 45 minút. Možno ho však organizovať aj blokovo, ak bude dodržaná celková časová dotácia za obdobie, v ktorom sa blokovo vyučovanie realizuje. Pri dodržaní tejto podmienky možno do spoločného tematického bloku spájať aj rôzne predmety, čím sa pri vyučovaní niektorých tém lepšie zabezpečí uplatnenie medzipredmetových vzťahov.

Pre začlenené deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vytvára škola podmienky prostredníctvom individuálneho vzdelávacieho programu (§ 7 ods. 5 vyhlášky MŠ SR č. 245/2008 Z. z.), v ktorom musia byť zohľadnené aj výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajúce z tohto znevýhodnenia. Odbornú pomoc pedagógom, žiakom a rodičom poskytuje špeciálny pedagóg.

Vyučovací proces:

Začiatok vyučovania je o **8:00 hod.**

Režim vyučovania a prestávok:

Poradie: Vyučovacia hodina: Prestávka:

1. hodina :	8,00 - 8,45	5 minút
2. hodina :	8,50 - 9,35	10 minút
3. hodina :	9,45 - 10,30	15 minút
4. hodina :	10,45 - 11,30	5 minút
5. hodina :	11,35 - 12,20	10 minút
6. hodina :	12,30 - 13,15	45 minút

3. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA

3.1 SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKA

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania podľa **Zákona č.245/2008 (školský zákon) § 55 – 58 a Metodického pokynu MŠVV SR č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy**. Pri hodnotení a klasifikácii žiakov s vývinovými poruchami alebo žiakov so zdravotným znevýhodnením sa zohľadňuje jeho porucha alebo postihnutie a dodržia sa zásady **hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole v zmysle prílohy č. 2 k metodickému pokynu č. 22/2011**. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého žiaka podľa jeho možností a schopností. Snahou každého učiteľa je pozitívne hodnotenie, ktoré má veľký motivačný charakter. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale dokázali ohodnotiť aj výkon svojho spolužiaka.

Systém hodnotenia testov v primárnom vzdelávaní:

Vychádza z bodového hodnotenia, ktoré sa premietne do percentuálneho. Pri dosiahnutí

100% - 91% je žiak hodnotený známkou 1

90% - 80% je žiak hodnotený známkou 2

79% - 50% je žiak hodnotený známkou 3

49% - 26% je žiak hodnotený známkou 4

25% - 0% je žiak hodnotený známkou 5

Pri tvorení testov zohľadňujeme náročnosť úloh vo vzťahu k množstvu rozumových operácií a rozvoju jednotlivých kognitívnych funkcií.

Systém hodnotenia diktátov v primárnom vzdelávaní:

Pri zohľadnení požiadaviek na kvantitu a náročnosť pre jednotlivé ročníky sú žiaci hodnotení Nasledovne:

0 – 1 chyba je žiak hodnotený známkou 1

2 – 4 chyby je žiak hodnotený známkou 2

5 – 7 chýb je žiak hodnotený známkou 3

8 – 10 chýb je žiak hodnotený známkou 4

11 a viac chýb je žiak hodnotený známkou 5

Formy overovania vedomostí a zručností žiakov

- písomné práce, slohové práce, testy, cvičenia, diktáty.....,
- ústne skúšanie a ústny prejav,
- úprava zošitov, samostatné domáce úlohy,
- modelové a problémové úlohy, kvízy, krížovky, rébusy....,
- výroba pomôcok, modelov,
- projektové a skupinové práce,

- **projektové celoškolské dni,**
- **sústavné diagnostické pozorovanie žiaka**

Základné pravidlá hodnotenia prospechu klasifikáciou

- Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch je *klasifikovaný stupňami*: 1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 – nedostatočný.
- Známkou z hodnotenia vedomostí *nezahrňa hodnotenie správania* žiaka.
- Do klasifikácie sa premieta *úroveň dosiahnutých* vedomostí, zručností, postup práce s informáciami, úroveň komunikácie a tvorivosť žiaka.
- Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok za príslušné obdobie.
- Hodnotenie musí *prebiehať priebežne*, teda v celom časovom období a výsledná známka je stanovená na základe *dostatočného množstva rôznych podkladov*.
- V prípade zhoršenia prospechu je nutné *okamžite písomne informovať* rodičov a *konzultovať* s nimi daný problém.
- Klasifikuje sa vždy len dostatočne *prebrané a upevnené* učivo.
- Všetky písomné práce, testy, diktáty... sú vždy včas *vopred oznámené žiakom*.
- Žiak má právo si svoje neúspešné hodnotenie *opraviť* (po dohode s vyučujúcim).

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Hodnotenie žiakov so ŠVVP prebieha podľa platnej legislatívy a v súlade s odporúčaniami špeciálneho pedagóga. Hodnotenie sa prispôsobuje špecifickým potrebám žiaka. Spôsob hodnotenia je prerokovaný s rodičmi. Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Systém hodnotenia testov v nižšom strednom vzdelávaní:

Vychádza z bodového hodnotenia, ktoré sa premietne do percentuálneho. Pri dosiahnutí

100% - 91% je žiak hodnotený známkou 1

90% - 80% je žiak hodnotený známkou 2

79% - 51% je žiak hodnotený známkou 3

50% - 31% je žiak hodnotený známkou 4

30% - 0% je žiak hodnotený známkou 5

Pri tvorení testov zohľadňujeme náročnosť úloh vo vzťahu k množstvu rozumových operácií a rozvoju jednotlivých kognitívnych funkcií.

Systém hodnotenia diktátov v nižšom strednom vzdelávaní:

Pri zohľadnení požiadaviek na kvantitu a náročnosť pre jednotlivé ročníky sú žiaci hodnotení nasledovne:

0 – 1 chyba je žiak hodnotený známkou 1

2 – 3 chyby je žiak hodnotený známkou 2

4 – 7 chýb je žiak hodnotený známkou 3

8 – 10 chýb je žiak hodnotený známkou 4

11 a viac chýb je žiak hodnotený známkou 5

Slohové práce budú hodnotené jednou známkou, ktorá odzrkadľuje celkové zvládnutie slohového útvaru, a to: *vonkajšia forma*: 4 body (celková úprava: čitateľnosť, zreteľné grafické členenie odsekov, čistota textu, dodržiavanie okrajov), *vnútorná forma*: 20 bodov (obsah: 4b - dodržanie témy, kompozícia: 4b, jazyk: 4b – správne využitie slovných druhov,

syntaktická a morfológická správnosť použitých jazykových prostriedkov, pravopis: 4b, štýl: 4b – tvorivosť, rôznorodosť, pútavosť), *celkový dojem: 4 body* (celkové vyznenie práce) Toto bodové hodnotenie sa premietne do percentuálneho hodnotenia.

Projekt - úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom **prezentácie projektov** podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov. – bude hodnotený jednou známku, ktorá odzrkadľuje zvládnutie obsahovej stránky, zvládnutie tvorby tabuľky, prácu s počítačom vo Word, v Exceli.

Formy overovania vedomostí a zručností žiakov

- písomné práce, slohové práce, kontrolné práce, testy, cvičenia, diktáty.....,
- ústne skúšanie a ústny prejav,
- úprava zošitov, samostatné domáce úlohy,
- modelové a problémové úlohy, kvízy, krížovky, rébusy...
- výroba pomôcok, modelov,
- výtvarné práce,
- projektové a skupinové práce, prezentácie
- projektové celoškolské dni,
- sústavné diagnostické pozorovanie žiaka

Základné pravidlá hodnotenia prospechu klasifikáciou

- Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch je *klasifikovaný stupňami: 1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 – nedostatočný.*
- Znamka z hodnotenia vedomostí *nezahŕňa hodnotenie správania žiaka.*
- Do klasifikácie sa premieta *úroveň dosiahnutých vedomostí, zručností, postup práce s informáciami, úroveň komunikácie a tvorivosť žiaka.*
- Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok za príslušné obdobie.
- Hodnotenie musí *prebiehať priebežne*, teda v celom časovom období a výsledná známka je stanovená na základe *dostatočného množstva rôznych podkladov.*
- V prípade zhoršenia prospechu je nutné *okamžite písomne informovať rodičov a konzultovať s nimi daný problém.*
- Klasifikuje sa vždy len dostatočne *prebrané a upevnené učivo.*
- Všetky písomné práce, testy, diktáty...sú vždy včas *vopred oznámené žiakom.*
- Žiak má právo si svoje neúspešné hodnotenie *opraviť* (po dohode s vyučujúcim).

Sebahodnotenie

Žiaci sú k sebahodnoteniu vedení od prvého ročníka, v 1. ročníku prebieha ústne, prípadne s využitím značiek (písanie).V druhom ročníku sebahodnotenie prebieha prevažne ústne. V treťom a štvrtom ročníku sa učia postupne uplatňovať ústnu i písomnú formu, ktorá je ďalej rozvíjaná na 2.stupni v 5.-9.ročníku.

Správanie

Hodnotenie správania žiaka sa odvíja od dodržiavania školského poriadku. Hodnotí sa správanie v škole, pri školských akciách, reprezentácii školy a robí ho učiteľ, prípadne pedagogická rada.

Využívajú sa štyri stupne hodnotenia:

1 – veľmi dobré, 2 – uspokojivé, 3 – menej neuspokojivé, 4 - neuspokojivé.

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Budú hodnotení známku s prihliadnutím na ich špeciálne poruchy učenia ADHD, dysgrafia, dyslexia, dyskalkúlia). Začlenení žiaci podľa odporúčania CPP nemusia písať diktáty, ale doplňovacie cvičenia zamerané na preberané učivo. Písomné práce sú rozsahovo menšie ako u ostatných žiakov, otázky sú zamerané na základné učivo, žiakom sa poskytne dostatok času na vypracovanie písomnej práce, uplatňuje sa individuálny prístup.

Hodnotenie žiakov so ŠVVP prebieha podľa platnej legislatívy a v súlade s odporúčaniami špeciálneho školského pedagóga. Spôsob hodnotenia je prerokovaný s rodičmi. Ďalšie špecifiká hodnotenia predmetov sú podrobnejšie rozpracované v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

3.2 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ZAMESTNANCOV

Hodnotenie zamestnancov bude prebiehať na základe:

Obsah hodnotenia	Ciele	Kritériá	Nástroje	Časový harmonogram
<i>Výsledky pedagogickej činnosti</i>	Hodnotenie výsledkov pedagogickej činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • motivácia žiakov, • rozvíjanie kľúčových kompetencií, • rozvíjanie personálnych zručností (samostatnosť, zodpovednosť, sebahodnotenie...), • rozvíjanie sociálnych zručností (spolupráca, empatia, komunikácia...) • organizovanie školských a mimoškolských aktivít	<ul style="list-style-type: none"> • hospitácie, pozorovania • kontrola IVP • kontrola písomných prác	<ul style="list-style-type: none"> • priebežne • písomné práce 2 x ročne
<i>Kvalita pedagogickej práce</i>	Hodnotenie kvality pedagogickej práce	<ul style="list-style-type: none"> • rešpektovanie osobitostí a individuality žiaka, rozvíjanie silných stránok, • individuálny prístup k žiakom, • využívanie pracovného času, • správne vedenie pedagogickej a ďalšej dokumentácie	<ul style="list-style-type: none"> • pozorovanie • hospitácie • rozhovor • kontrola triednych kníh, výkazov, katalógových listov	<ul style="list-style-type: none"> • priebežne
<i>Náročnosť výkonu pedagogickej činnosti</i>	Hodnotenie náročnosti pedagogickej práce	<ul style="list-style-type: none"> • využívanie IKT, • spolupráca na tvorbe ŠkVP • zapájanie sa do	<ul style="list-style-type: none"> • pozorovanie • hospitácie • rozhovor	priebežne

		<p>prípravy a realizácie rozvojových projektov,</p> <ul style="list-style-type: none"> • vykonávanie špecializovaných činností, • vzdelávanie žiakov so ŠVVP, • zmeny a inovácie vo vzdelávaní, • zvládanie konfliktov a záťažových situácií (pohovory s rodičmi, riešenie VO...) 		
<i>Miera osvojenia si a využívania profesijných kompetencií</i>	Hodnotenie miery osvojenia si a využívania profesijných kompetencií	<ul style="list-style-type: none"> • stanovenie edukačných cieľov orientovaných na žiaka, • rozpoznanie individuálnych potrieb žiakov, • tvorba učebných materiálov, pomôcok, testov, • absolvovanie programov ďalšieho vzdelávania, • uplatňovanie získaných vedomostí pri výkone svojej práce 	<ul style="list-style-type: none"> • pozorovanie • hospitácie • rozhovor • porovnávanie 	priebežne
<i>Hodnotenie pedagogického zamestnanca</i>	Komplexné hodnotenie	<ul style="list-style-type: none"> • všetky predchádzajúce kritériá a v zmysle pracovného poriadku 	<ul style="list-style-type: none"> • písomný záznam • rozhovor 	<ul style="list-style-type: none"> • 1x ročne

3.3 HODNOTENIE ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Hodnotenie školského vzdelávacieho programu našej školy bude zamerané na hodnotenie cieľov, ktoré si škola stanovila v koncepcnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe.

Plán hodnotenia školského vzdelávacieho programu:

Obsah hodnotenia	Ciele	Kritériá	Nástroje	Časový harmonogram
Školský vzdelávací program, úroveň priebehu vzdelávania, súlad so ŠkVP a ŠVP	<ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie kvality ŠkVP • hodnotenie kvality vyučovacieho procesu • hodnotenie plnenia učebných osnov, tematických výchovno-vzdelávacích plánov 	<ul style="list-style-type: none"> • učebný plán • IVP začlenených žiakov • písomné práce • kompetencie žiakov 	<ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie ŠŠI, zriaďovateľom • vlastné hodnotenie školského vzdelávacieho programu 	<ul style="list-style-type: none"> • priebežne • písomné práce 2x ročne

3.4 HODNOTENIE ŠKOLY

STANOVENIE CIEĽOV

- ciele výchovy a vzdelávania §4 Zákona o výchove a vzdelávaní č. 245/2008 (Školský zákon),
- ciele, ktoré si stanovila škola,
- zvýšiť účasť rodičov na dianí v škole,
- posilniť demokratickú klímu v škole,
- posilniť a aktualizovať ponuku voľnočasových aktivít,
- podporiť využívanie informačných technológií vo vyučovaní a domácej príprave,
- rozvíjať národné povedomie

PODKLADY PRE SPRACOVANIE VLASTNÉHO HODNOTENIA ŠKOLY

- školský vzdelávací program,
- správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy,
- triedne knihy,
- školský poriadok,
- záznamy z pedagogických rád, metodických združení a predmetových komisií,
- hospitačné záznamy,
- žiacke testy (napr. monitor, inšpekčné testy),
- protokoly a záznamy o kontrolách a inšpekčné správy,
- dotazníkové prieskumy,
- personálna a mzdová dokumentácia,
- SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • kvalitné vzdelávanie, aktivizujúce metódy výučby, • vysoká odbornosť vyučovania, • modernizácia priestorov školy, zlepšovanie pracovných podmienok, • dobrá vybavenosť školy PC technikou (2 PC učebne, interaktívne tabule), • IKT s pripojením na internet v celej budove školy, wifi, • kamerový systém, • bohatá záujmová činnosť v rámci vlastného CVČ, kultúrne podujatia, výlety, exkurzie, výcviky, letný a jesenný tábor, • nižšie počty žiakov v triedach, • práca so žiakmi so ŠVVP, • informovanosť rodičov prostredníctvom webového sídla školy a FB stránky školy, • starostlivosť o úspešných žiakov (účasť na olympiádach, súťažiach, pretekoch), • existujúce tradičné aktivity, • výchovný poradca zameraný na spoluprácu so zákonnými zástupcami žiakov a eliminovanie výchovných problémov s deťmi, • kvalitne fungujúca tímová práca učiteľov, • dobrá počítačová gramotnosť všetkých pedagogických zamestnancov (vzdelávanie cez MS Teams), • školský žiacky parlament • Elokované pracovisko ZUŠ Turzovka • výborné výsledky v celoslovenskom TESTOVANÍ 5,9 	<ul style="list-style-type: none"> • absencia telocvične, • chýbajúce dielne na vyučovanie THD, • nedostatok kabinetov, • málo spoločných aktivít s rodičmi ZŠ (malý záujem zo strany rodičov)
PRÍLEŽITOSTI	RIZIKÁ
<ul style="list-style-type: none"> • skvalitniť odbornú štruktúru vyučovania, • výmena pedagogických skúseností, • v maximálnej miere uspokojovať požiadavky objednávateľov školských služieb, t. j. rodičov a ich detí, • umožniť ďalšie vzdelávanie učiteľov, možnosť a priestor pre vlastný odborný a metodický rast (otázka celoživotného vzdelávania), • využívať možnosti štrukturálnych a iných fondov 	<ul style="list-style-type: none"> • demografický pokles populácie, • zvyšovanie výdavkov na prevádzku, • nedostatok odborných učební, • nepriaznivá ekonomická situácia v niektorých rodinách, • nedostatočný záujem zo strany rodičovskej verejnosti (nízka účasť na triednych aktívoch, spoločných aktivitách)

OBLASTI HODNOTENIA ŠKOLY

- personálne podmienky vzdelávania,
- odborná kvalifikácia pedagogických zamestnancov,
- odbornosť vyučovania jednotlivých predmetov,
- materiálno-technické podmienky vzdelávania,
- využitie priestorov školy,
- vybavenie priestorov školy,
- vybavenie tried nábytkom,
- vybavenie učebnými pomôckami, športovým náradím, hračkami a hrami (ŠKD),
- vybavenie žiakov učebnicami a pomôckami,
- vybavenie kabinetov a učebni pomôckami,
- vybavenie audiovizuálnou a výpočtovou technikou,
- vybavenie učebnicami a pomôckami pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

4. PROFESIJNÝ ROZVOJ PEDAGOGICKÝCH A ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV

Zameranie a ciele nášho výchovného – vzdelávacieho programu ako aj analýza súčasného stavu ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov školy ukazuje potrebu orientácie sa ďalšieho vzdelávania učiteľov najmä na rozvíjanie profesijných kompetencií, tvorivej práce, zavádzaniu nových metód a foriem práce. Je potrebné, aby si učitelia zvyšovali kompetencie v oblasti čitateľskej, matematickej, prírodovednej a finančnej gramotnosti. Plán profesijného rozvoja vydáva riaditeľ po prerokovaní v pedagogickej rade a so zriaďovateľom

Škola potrebuje učiteľa informatiky, chémie, geografie, občianskej náuky, preto podporíme učiteľa, ktorý sa rozhodne študovať uvedené predmety.

5. VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ŠVVP

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok vo výchove a vzdelávaní.

5.1 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM

V súčasnom období sa v na našej škole čoraz viac stretávame so žiakmi, ktorým bola diagnostikovaná špecifická vývinová porucha učenia. Uvedení žiaci sú vzdelávaní v bežných triedach, ale pri ich vzdelávaní využívajú špeciálne metódy a formy práce pod vedením školského špeciálneho pedagóga.

Medzi ŠVVP na našej škole patria:

- **dyslexia** – porucha čítania,
- **dysgrafia** – porucha písania,
- **dyslália**- porucha výslovnosti,
- **dysortografia** – porucha chápania a uplatňovania pravopisu,
- **dyskalkúlia** – porucha počítania,
- **poruchy správania, pozornosti, narušená komunikačná schopnosť**

Pri diagnostikovaní žiaka je nevyhnutná spolupráca učiteľ- rodič, rodič- špeciálny pedagóg. Dokumentácia o týchto žiakoch je uložená u školského špeciálneho pedagóga, ku ktorej majú prístup pedagógovia, ktorí žiaka učia. Správy z vyšetrení sa pedagógom v žiadnom prípade nepožičiavajú, nerozmnúžujú, k nahliadnutiu sú poskytnuté prostredníctvom školského špeciálneho pedagóga. Pre prácu so žiakmi s ŠVVP platia určité zásady a podmienky, ktoré dodržiavame vo svojej praxi. O týchto zásadách a podmienkach sú jednotliví pedagógovia informovaní z odporúčaní špeciálneho školského pedagóga.

Na škole pracujú 2 špeciálni pedagógovia, ktorí sa individuálne venujú integrovaným žiakom.

Integrovaní žiaci - výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením je okrem všeobecných cieľov vychovávať a vzdelávať týchto žiakov tak, aby čo najviac rozvinuli vlastné kompenzačné mechanizmy, aby plnohodnotne vnímali, prežívali vlastný život a aby sa stali tvorcami hodnôt, ktoré vytvoria cieľavedomou činnosťou.

Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje v bežných triedach spolu s ostatnými žiakmi školy. Žiaci sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so zariadením výchovného poradenstva a prevencie. Zákonný zástupca žiaka sa musí s týmto programom oboznámiť.

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb. Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu *Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu*. Ide o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, t. j. vychádza sa z učebných osnov predmetu. Vyučujúci učiteľ v spolupráci so špeciálnym školským pedagógom vypracuje postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka na obdobie troch mesiacov. Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňovať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Úpravy výchovno-vzdelávacieho programu sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka.

Na webovom sídle Štátneho pedagogického ústavu (<http://www.statpedu.sk/clanky/deti-ziaci-so-zdravotnym-znevychodnenim/vzdelavacie-programy-pre-deti-ziakov-so-zdravotnym>) sú zverejnené vzdelávacie programy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a všeobecným intelektovým nadaním schválené s účinnosťou od 1. 9. 2016 schvaľovacími doložkami.

Na webovom sídle Štátneho pedagogického ústavu (<http://www.statpedu.sk/clanky/deti-ziaci-so-zdravotnym-znevychodnenim/vzdelavacie-programy-pre-deti-ziakov-so-zdravotnym>) sú zverejnené vzdelávacie programy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a všeobecným intelektovým nadaním schválené s účinnosťou od 1. 9. 2016 schvaľovacími doložkami.

Základné podmienky vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením v bežných triedach (integrované vzdelávanie):

- zabezpečiť odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky zodpovedajúce individuálnym potrebám žiaka so zdravotným znevýhodnením a tiež systematickú spoluprácu školy so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie alebo špeciálnou školou;
- vypracovať individuálny vzdelávací program pre integrovaného žiaka v spolupráci s vyučujúcim daného predmetu, školským špeciálnym pedagógom a školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie;
- využívať disponibilné hodiny na zavedenie špecifických predmetov, príp. na individuálne alebo skupinové vyučovanie v predmetoch, v ktorých sa žiaci vzdelávajú podľa individuálneho vzdelávacieho programu;
- vyučovať za pomoci školského špeciálneho pedagóga (korekcie) žiakov so zdravotným znevýhodnením individuálne alebo v skupinkách na vyučovaní alebo mimo triedy

Pedagogické zásady práce pri práci so žiakmi so ŠVVP:

- rešpektovanie zvláštností a možností žiaka
- informovanosť všetkých pedagógov o probléme žiaka s dôrazom na mlčanlivosť o informáciách zistených pri výkone povolania
- oboznámenie všetkých pedagógov so spôsobmi vzdelávania, hodnotenia žiaka a možnosťami úľav
- oboznámenie spolužiakov s rozdielnym spôsobom hodnotenia žiaka
- vytváranie optimálneho pracovného prostredia, priateľskej atmosféry
- zabezpečenie kompenzačných a didaktických pomôcok
- využívanie špeciálnych metód a foriem práce odporučených odborným pracovníkom
- dodržiavanie zásady všestrannosti (dieťa musí mať možnosť kompenzovať svoje znevýhodnenie inými činnosťami, v ktorých je úspešnejšie)
- dodržiavanie zásady sústavnosti
- stanovenie si reálnych cieľov, postupné zvyšovanie nárokov
- podporovanie snahy žiaka, aj pri najmenšom zlepšení výkonu udeľovať pochvaly, nedostatky neporovnávať s ostatnými
- zaraďovanie častých prestávok, striedanie pracovného tempa a pracovných činností
- aktívna spolupráca s rodičmi

5.2 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV ZO SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENÉHO PROSTREDIA

Sociálne znevýhodnené prostredie (znevýhodnenie chudobou alebo kultúrou) definujeme ako prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne a jazykové podmienky nedostatočne stimuluje rozvoj mentálnych, vôľových a emocionálnych vlastností jednotlivca, nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre rozvoj osobnosti.

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je znížiť alebo odstrániť potenciálne hendikepy, ktoré vyplývajú z tohto znevýhodnenia tak, aby sa vytvorili podmienky pre efektívne vzdelávanie a zabezpečil sa ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu.

Možnosti kompenzácie znevýhodňujúceho prostredia v škole:

- prispôsobenie metód a postupov pri vzdelávaní tak, aby sa eliminovali a kompenzovali obmedzenia žiaka spôsobené znevýhodňujúcim prostredím, využívanie individuálneho prístupu;
- včasné riešenie vzdelávacích problémov, využívanie pomoci asistenta učiteľa a iné dostupné možnosti pomoci odborníkov;
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie;
- príprava aktivít, v ktorých môžu žiaci prejsť a uplatniť svoje schopnosti;
- nižší počet žiakov triede.
- Vzdelávanie žiakov zo SZP sa uskutočňuje v bežných triedach (spoločne s ostatnými žiakmi triedy). V prípade potreby škola môže využiť individuálny vzdelávací program pre konkrétneho žiaka (vypracovaný na jeden, viacero alebo aj všetky predmety). Tento program vypracúva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom, asistentom učiteľa, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby.

Na našej škole v súčasnej dobe nie sú takýto žiaci vzdelávajúci sa podľa IVVP.

5.3 ŽIACI S INTELEKTOVÝM NADANÍM

Žiaci s intelektovým nadaním so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami postupujú podľa individuálneho alebo skupinového výchovno-vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva triedny učiteľ v spolupráci s príslušným odborným pedagógom, resp. so zariadením výchovného poradenstva a prevencie. Podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (IVVP) postupujú všetci, ktorí majú okrem nadania špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajúce zo zdravotného znevýhodnenia alebo sociálne znevýhodneného prostredia. V ich individuálnom výchovno-vzdelávacom programe treba zohľadniť všetky druhy ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania postupujú nadaní žiaci, ktorí majú okrem nadania špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajúce zo zdravotného znevýhodnenia alebo sociálne znevýhodneného prostredia, podľa individuálneho

vzdelávacieho programu, ktorý má okrem rozvoja nadania zabezpečiť aj kompenzáciu obmedzení žiaka. Pri jeho príprave spolupracuje triedny učiteľ s príslušným odborným zamestnancom zariadenia výchovného poradenstva a prevencie. Ak je nadaný žiak súčasne žiakom so zdravotným znevýhodnením, môže byť do jeho vzdelávania zapojený aj asistent učiteľa.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom s nadaním špecifické podmienky pre úspešné rozvíjanie ich nadania a optimalizáciu vývinu ich osobnosti, najmä:

- špecifikovať v školskom vzdelávacom programe, resp. v individuálnom vzdelávacom programe ciele vzdelávania s ohľadom na druh a stupeň rozvíjaného nadania a na potrebu všestranného osobnostného rozvoja nadaných žiakov;
- zabezpečiť vzdelávanie nadaných žiakov materiálne, metodicky i personálne;
- spolupracovať so psychológom, v prípade umelecky nadaných žiakov s odborným pedagógom konkrétnej umeleckej disciplíny a športovo nadaných žiakov so športovým trénerom;
- akceptovať nadaných žiakov a rešpektovať špecifiká ich osobností a správania;
- dbať na všestranný rozvoj osobnosti nadaných žiakov, a to v oblasti pohybovej, kognitívnej, motivačnej, vôľovej, emocionálnej, sociálnej i v oblasti manuálnych zručností;
- zamestnávať žiakov zmysluplne, zadávať im stimulujúce úlohy a využívať pedagogické postupy zamerané na rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiakov, napr. projektové vyučovanie;
- umožniť žiakom vzdelávanie pod vedením tútora alebo vzdelávanie v konkrétnom predmete pod vedením učiteľa školy vyššieho stupňa;
- akceptovať vlastné postupy žiakov, ktoré vedú k žiaducim výsledkom, aj keď sa líšia od bežne používaných;
- viesť žiakov k realistickému hodnoteniu vlastných schopností i výsledkov svojej práce;
- viesť žiakov k vzájomnej spolupráci.

Nadanému žiakovi sa vypracováva individuálny výchovno-vzdelávací program, ktorý môže žiakovi v súlade s jeho nadaním umožniť akcelerované vzdelávanie. Okrem postupu do vyššieho ročníka alebo absolvovania dvoch ročníkov v priebehu jedného školského roku možno nadaného žiaka:

- vzdelávať sa v konkrétnych predmetoch podľa učebného plánu vyšších ročníkov,
- postupovať v konkrétnych predmetoch podľa osnov vyššieho ročníka,
- vzdelávať sa v konkrétnych predmetoch v triedach vyššieho ročníka,
- zaradiť do individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu predmety, ktoré nie sú v učebnom pláne bežných žiakov,
- doplniť záväzné učebné osnovy jednotlivých predmetov o nové témy zodpovedajúce nadaniu žiaka a možnostiam školy, resp. regiónu.

MŠVVaŠ SR v nadväznosti na inovované štátne vzdelávacie programy pre jednotlivé stupne vzdelávania v školách regionálneho školstva zverejňuje inovované vzdelávacie programy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov so všeobecným intelektovým nadaním s účinnosťou od 1. septembra 2016 (<http://www.minedu.sk/inovovane-vzdelavacie-programy-pre-ziakov-so-zdravotnym-znevychodnenim-a-ziakov-so-vseobecnym-intelektovym-nadanim/>)

Momentálne nemáme na škole žiaka s kategóriou žiak s nadaním, ale sme schopní takéto vzdelanie zabezpečiť.

6. RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN

6.1 ŠKOLSKÝ RUP PRE PRIMÁRNE VZDELANIE

Vzdelávacia oblasť POVINNÁ+VOLITEĽNÁ	Predmet/ročník	1.	2.	3.	4.	Spolu
Jazyk a komunikácia	SJL	9	8+1	7+1	7+1	31+3
	1. Cj	0+1	0+1	3	3	6+2
	2. Cj					
	Lit. dram. vých.					
	Rozvoj kom. schopn.					
	Rozvoj PMZ					
	Konverzácia v Cj					
	Prírodoveda			1	2	3
Človek a príroda	Prvouka	1+1	2			3+1
	Fyzika					
	Chémia					
	Biológia					
	Prírodov. prakt.					
Človek a spoločnosť	Vlastiveda			1	2	3
	Dejepis					
	Geografia					
Človek a hodnoty	Občianska vých.					
	Nv/Ev	1	1	1	1	4
	Sociálne zručnosti					
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	4+1	4+1	4	16+2
	Informatika			1	1	2
	Informatic. vých.					
	Matematické prakt.					
	Tvorba projektov					
Človek a svet práce	Pracovné vyuč.			1	1	2
	Svet práce					
	Technika					
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
	Hudobná výchova	1	1	1	1	4
	Výchova umením					
	Výt. sprac. mat.					
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	8
	Pohyb v prírode					
Povinná časť + voliteľná časť		20 +2	20 +3	23 +2	25 +1	88 +8
Spolu		22	23	25	26	96

6.2 ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN PRE NIŽŠIE STREDNĚ VZDELANIE

Vzdelávacia oblasť POVINNÁ+ VOLITEĽNÁ	Predmet/ročník	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
Jazyk a komunikácia	SJL	5	5	4+1	5	5+1	24+2
	1. Cj - ANJ	3+1	3+1	3+1*	3+1*	3+1*	15+2(5)
	2. Cj – RUJ*			2	2	2	6
	Lit. dram. vých.						
	Rozvoj kom. schopn.						
	Rozvoj PMZ						
Človek a príroda	Konverzácia v Cj						
	Fyzika		2	1+1*	2	1+1*	6+(2)
	Chémia			2	2	1	5
	Biológia	2	1+1	2	1+1*	1+1	7+2(3)
Človek a spoločnosť	Prírodov. prakt.						
	Dejepis	1	1+1	1	1	2	6+1
	Geografia	2	1	1	1	1	6
Človek a hodnoty	Občianska náuka		1	1	1	1	4
	Nv/Ev	1	1	1	1	1	5
Matematika a práca s informáciami	Sociálne zručnosti						
	Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	5+1	21+5
	Informatika	1	1	1	1		4
	Informatic. vých.						
	Matematické prakt.						
Človek a svet práce	Tvorba projektov						
	Pracovné vyuč.						
	Svet práce						
Umenie a kultúra	Technika	1	1	1	1	1	5
	Výtvarná výchova	1+1	1	1	1	1	5+1
	Hudobná výchova	1	1	1	1		4
	Výchova umením						
Zdravie a pohyb	Výtv. sprac. mat.						
	Telesná výchova	2	2	2	2	2	10
Povinná časť + voliteľná časť	Pohyb v prírode						
		24 +3	25 +4	26 +4	27 +3	25 +5	127 +19
Spolu		27	29	30	30	30	146

*Poznámka: V prípade, že si žiaci v siedmom ročníku vyberú druhý cudzí jazyk, majú 3 hodiny ANJ a 1 hodinu FYZ, v 8.ročníku 3 hodiny ANJ a 1 hodinu BIO a v 9.ročníku 3 hodiny ANJ a 1 hodinu FYZ.

6.3 POZNÁMKY K UČEBNÉMU PLÁNU

- Vyučovacia hodina má 45 minút.
- Triedu podľa charakteru možno rozdeliť na skupiny podľa platných predpisov.
- Počet skupín a počet žiakov v skupine sa určí spravidla aj zohľadnením priestorových, personálnych a finančných podmienok školy, charakteru činnosti žiakov, náročnosti predmetu a požiadaviek BOZP.
- Vo vyučovacom predmete technika riaditeľ školy zohľadní personálno-odborné a materiálno-technické podmienky školy tak, aby v každom ročníku boli zastúpené témy tematických celkov technika a ekonomika domácnosti.
- Cudzí jazyk sa vyučuje s najvyšším počtom žiakov 17 a možno v skupine spájať žiakov rôznych tried v ročníku.
- Škola je povinná z rámca voliteľných hodín ponúknuť žiakom 7. – 9. ročníka druhý cudzí jazyk, v našom prípade ruský jazyk a to najmenej 2 vyučovacie hodiny týždenne. Druhý cudzí jazyk sa bude vyučovať vtedy, ak sa prihlási viac ako 50% žiakov daného ročníka.
- Informatika sa vyučuje do počtu najviac 17 žiakov v skupine.
- Náboženská a etická výchova sa vyučuje s počtom žiakov 12 - 20 a možno v skupine spájať žiakov rôznych tried alebo v prípade poklesu pod 12 žiakov v skupine aj rôznych ročníkov. Odôvodnená výnimka v maximálnom počte žiakov v skupine len so súhlasom správcu farnosti na príslušný rok.
- Voliteľné (disponibilné) hodiny použije škola na posilnenie predmetov.
- Na 1.stupni sa učí blokovo výtvarná výchova a pracovné vyučovanie, na 2.stupni výtvarná výchova v 5.ročníku, matematika a slovenský jazyk v 9.ročníku.
- Povinnou súčasťou vyučovania v každom ročníku sú: na 1. stupni základnej školy didaktické hry s problematikou ochrany človeka a prírody. Konajú sa v prírode 2 krát v roku v trvaní 4 hodín. Pred DH realizujeme deň prípravy zameraný najmä na teoretickú časť v rozsahu 4 hodín podľa náročnosti plánovaných činností.
- Povinnou súčasťou vyučovania na 2.stupni sú: dve účelové cvičenia z učiva ochrany človeka a prírody. Realizujeme ich v prírode 2 krát v roku po 4-5 hodín. Pred realizáciou ÚC vykonáme deň prípravy z teoretickej časti učiva v rozsahu 4 - 5 hodín podľa náročnosti obsahu a organizačných foriem plánovaného ÚC.
- Povinnou súčasťou vyučovania v každom ročníku je uplatňovanie prierezových tém.
- Žiaci sú dvakrát ročne informovaní o pravidlách bezpečnej práce a ochrany zdravia na vyučovaní a o pravidlách uvedených v školskom poriadku. Záznam o poučení žiakov sa uvedie v triednej knihe.
- Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roka.
- Podľa tohto učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie, a to s uplatnením špecifik výchovy a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením. Škola vzdeláva žiakov so zdravotným znevýhodnením v rámci školskej integrácie v súlade s platnou legislatívou.

7. UČEBNÉ OSNOVY (UO)

Učebnými osnovami školy sú vzdelávacie štandardy jednotlivých vzdelávacích oblastí. Škola postupuje podľa platných vzdelávacích štandardov príslušných predmetov, ktoré schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod číslom 2015-5129/5980:1-10A0 pre základné školy s platnosťou od 1. 9. 2015.

Učebné osnovy jednotlivých predmetov obsahujú prierezové témy a kritéria hodnotenia žiakov. Pre všetky predmety, ktorým sa pridala v daných ročníkoch disponibilná hodina, sa táto využije na posilnenie kvality vzdelávacieho štandardu.

Vzdelávacie štandardy vymedzujú požiadavky, ktoré majú žiaci splniť v rámci konkrétneho časového intervalu – ročníka, stupňa. Tieto požiadavky sú formulované ako kompetencie, ktorých súčasťou sú vedomosti, spôsobilosti, zručnosti, postoje a hodnoty v kontexte vymedzeného obsahu vzdelávania. Obsahujú štruktúru učebných cieľov, výkonové požiadavky a vymedzený rámcový učebný obsah. Vzdelávacie štandardy je nevyhnutné chápať ako základné východisko k mnohostranne chápanej výučbe, preto výučbu nemožno redukovať len na ich mechanické plnenie. Predstavujú dôležitý podklad na realizáciu osobného plánovania, tvorby špecifickej stratégie a taktiky na výučbu jednotlivých predmetov, pričom je nevyhnutná kognitívna pestrosť a vytváranie panorámy myšlienkových možností žiakov. Z hľadiska vymedzeného učebného obsahu je kľúčovým prvkom uvedomovanie si pojmov, vzťahov medzi nimi. Následne je žiaduce tieto pojmy a vzťahy medzi nimi spolu s funkčnými faktami názorne zobrazovať do pamäťových myšlienkových máp, ktoré sa potom stávajú základným prostriedkom efektívnejšieho upevňovania a systematizácie nadobudnutých kompetencií žiakov.

Stanovené štandardy si učitelia môžu viac špecifikovať s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti svojich žiakov. Vzdelávací štandard treba chápať v tom zmysle, že žiak nemá byť pasívnym aktérom výučby a konzumentom hotových poznatkov, ktoré si má len zapamätať a následne zreprodukovať, ale aj vytvárať ich v aktívnej činnosti.

7.1 VZDELÁVACIE OBLASTI

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

Jazyk a komunikácia

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria učebné predmety zahrnuté do troch skupín, a **to vyučovacie jazyky, druhý jazyk (slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národnostnej menšiny a literatúra) a anglický jazyk.**

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením.

Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

Matematika a práca s informáciami

Vzdelávaciu oblasť Matematika a práca s informáciami, ktorú tvoria vyučovacie predmety **matematika** a **informatika**, rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Učí tvoriť hypotézy a tvrdenia podložiť argumentmi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Rozvíja schopnosť žiakov používať prostriedky IKT k vyhľadávaniu, spracúvaniu a uloženiu informácií.

Matematika na 1. stupni základnej školy rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách, pripravuje ich na samostatné získavanie a aplikáciu poznatkov. Na veku primeranej úrovni rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov umožní všetkým žiakom na 1. stupni získať základy digitálnej gramotnosti. Cieľom je zoznámiť sa s používaním počítača a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom aplikácií primeraných veku žiaci získajú základné zručnosti v používaní počítača. Využitím vhodných tém z ostatných predmetov sa zoznámi s možnosťami kreslenia, tréningu počítačania, písania a ďalšími najtypickejšími druhmi aplikácií.

V rámci nižšieho stredného vzdelávania založená predovšetkým na aktívnych činnostiach (práca s objektmi, aplikácia poznatkov v reálnych situáciách). Poskytuje vedomosti a zručnosti potrebné v praktickom živote a umožňuje tak získavať matematickú gramotnosť.

Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda obsahuje problematiku vzdelávania spojenú so skúmaním prírody. V tejto oblasti žiaci dostávajú príležitosť poznávať prírodu ako systém, ktorého súčasťou sú vzájomné premeny. Na takomto poznaní je založené aj pochopenie dôležitosti prírodnej rovnováhy pre existenciu živých sústav, vrátane človeka. Prírodovedné predmety svojím činnostným a bádateľským charakterom výučby umožňujú žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam prírodných procesov, a tým si uvedomovať aj užitočnosť prírodovedných poznatkov a ich aplikáciu v praktickom živote.

Cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu tejto oblasti je porozumieť prírodným aspektom vplývajúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí, zaujímať sa o prírodu a dianie v nej, získavať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale najmä prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov.

Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom prírodovedy, ale aj prvouky prostredníctvom jej prírodovednej časti.

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda v rámci nižšieho stredného vzdelávania sa prioritne zameriava na rozvíjanie prírodovednej gramotnosti, ktorá je súčasťou základného vzdelania. Hlavným cieľom vzdelávania v oblasti prírodných vied je hlbšie pochopenie prírodných procesov, k čomu sa dospeje prostredníctvom cielených žiackych činností, v ktorých dominujú bádateľské aktivity. Pre všetky prírodovedné predmety je spoločným cieľom a úlohou budovanie spôsobilostí pre vedeckú prácu, a to najmä spôsobilosti pozorovania, vnímania časových a priestorových vzťahov medzi objektmi a javmi, klasifikácie, merania a predvídania.

Dôležité je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu medzi predmetmi **fyzika, chémia, biológia, geografia**, ale aj matematika. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva.

Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť v primárnom vzdelávaní obsahuje problematiku spojenú s postupným utváraním predstáv o priestore (bezprostredné miesto života) a čase (ročné obdobie, historické obdobie). Žiaci sa oboznamujú so spoločenským

prostredím. Všímajú si svoje okolie, ľudí, kultúru, históriu, a to všetko vo vzájomných väzbách. Vytvára sa v nich záujem o krásy prírody, aj ľudské diela v blízkom či vzdialenejšom okolí. V tomto veku sú žiaci prirodzene zvedaví, hľadajú príčiny fungovania spoločnosti. Postupné oboznamovanie sa so spoločenskými javmi sa realizuje spôsobom, ktorý u žiakov rozvíja aj procesúalnu stránku objavovania a skúmania. Dôležité je, aby žiak vnímal zmeny vo svojom okolí, pochopil ich a snažil sa ich vysvetliť.

Výučba je postavená na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie problémov na základe osobných skúseností žiakov a úrovne ich kognitívnych schopností. Vzdelávacie činnosti sú zamerané na podnecovanie zvedavosti a skúmanie javov v bezprostrednom okolí žiaka. Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom nielen vlastivedy, ale aj prvouky (spoločenskovedná časť). Vytvorenie spoločného predmetu, spájajúceho prírodovednú a spoločenskovednú zložku, však podporuje také tematické aktivity, v ktorých sa rozvíjajú vedomosti a spôsobilosti v oboch vzdelávacích oblastiach.

V nižšom strednom vzdelávaní vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť tvoria učebné predmety **dejepis, geografia** s jej **humánnou zložkou** a **občianska náuka** spolu s príslušnými témami, ktoré sú prítomné aj v iných vzdelávacích oblastiach. Cieľom tejto vzdelávacej oblasti je zoznámiť žiakov s vývojom ľudskej spoločnosti, s najvýznamnejšími spoločenskými javmi a procesmi, ktoré sa premietajú do každodenného života a vnímať svet integrujúco vo vzájomnom vzťahu medzi človekom a spoločnosťou v danom geografickom priestore. Poznanie minulosti svojho národa, ako aj národov Európy a sveta, oboznámenie sa so zemepisnými charakteristikami svojej vlasti a regiónov sveta a utváranie pozitívnych občianskych postojov je predpokladom získania občianskych kompetencií, ktoré patria ku kľúčovým vo vzdelávaní. Žiaci cez poznanie najbližšieho prostredia (rodina, škola), ktorého sú súčasťou, získavajú funkčné znalosti a spôsobilosti o svojom najbližšom spoločenskom prostredí, o miestnej obci, regióne i o ostatných regiónoch Slovenska. Žiaci sú vedení k pochopeniu vlastného miesta a úlohy v spoločnosti, ako aj k tomu, aby svojimi postojmi a konaním prejavovali občiansku aktivitu, zodpovednosť k sebe, svojim blízkym a krajine, v ktorej žijú.

Vzdelávacia oblasť otvára priestor na kultivovanie individuálnych a spoločenských kompetencií. Učí vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach, ponúka argumenty, inšpiruje k tvorivému riešeniu otázok a prispieva ku kritickému mysleniu žiakov. Súčasne rozvíja a upevňuje vedomie príslušnosti k európskemu civilizačnému a kultúrnemu prostrediu. Centrálnou kategóriou vzdelávacej oblasti je rozvíjanie, korigovanie a kultivovanie historického vedomia žiakov z potrieb prítomnosti, k čomu prispievajú všetky tri vyučovacie predmety, ktoré ju vytvárajú. Aj preto kľúčovú úlohu zohrávajú medzipredmetové vzťahy, ktoré treba kontinuálne metodicky aplikovať v podobe prierezových modelov vo výučbe jednotlivých predmetov.

Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty sa v primárnom vzdelávaní realizuje v povinnej voliteľných vyučovacích predmetoch etická výchova alebo náboženská výchova/náboženstvo.

Predmet **etická výchova** sa zameriava na výchovu k prosociálnosti. Zvlášť dôležité na tomto stupni vzdelávania je venovať potrebný čas rozvíjaniu sebaúcty žiakov a úcty k iným, rozvoju sociálnych zručností orientovaných na interpersonálne vzťahy žiakov a na zvyšovanie ich odolnosti voči negatívnym sociálno-patologickým, či amorálnym vplyvom, ktoré stále viac zasahujú nižšie vekové kategórie žiakov.

Základným cieľom predmetu **náboženská výchova/náboženstvo**, je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti

Človek a svet práce

V primárnom vzdelávaní vzdelávacia oblasť obsahuje návrhy pracovných činností a pracovných postupov, ktorými sú žiaci vedení k získaniu základných zručností z rôznych oblastí ľudskej práce.

Do vzdelávacej oblastí patrí vyučovacím predmetom pracovné vyučovanie, ktorý sa zameriava na vytváranie praktických pracovných návykov žiakov, čím sa dopĺňa ich základné vzdelanie. Žiaci sa tak stretávajú s dôležitou zložkou nevyhnutnou pre uplatnenie sa človeka v reálnom živote a na trhu práce. Spoznávajú a využívajú technické materiály, konštruujú, spoznávajú základy stravovania a prípravy jedál, ľudové tradície a remeslá, povolania a získavajú prvé skúsenosti zo sveta práce.

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce v nižšom strednom vzdelávaní zahŕňa návrhy širokého spektra pracovných činností a technológií, ktorými sú žiaci vedení k získaniu psychomotorických zručností a poznatkov z rôznych oblastí reálneho života a sveta práce. Predmet **technika** je zameraný na zložitejšie pracovné činnosti a technológie, na samostatnú a tímovú prácu žiakov. Žiaci sú vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach. Spoznávajú trh práce aj z hľadiska ich budúcej profesijnej orientácie. Prichádzajú do priameho kontaktu s technikou v jej rozmanitých podobách a v širších súvislostiach. Predmet poskytuje žiakovi priestor a príležitosť na primeraný rozvoj ich

tvorivého technického myslenia. Obsah je zameraný na budovanie vzťahu žiakov k technike, k jej bezpečnému používaniu a k bezpečnej práci s technikou. Žiaci spoznávajú reálne podmienky trhu práce, moderné stroje a zariadenia, funkciu základných bytových inštalácií. Sú vedení ku konštruovaniu a zhotovovaniu primeraných výrobkov a k poznaniu základných technických materiálov a technológií. Podľa svojich podmienok (materiálno-technických a personálno-odborných) škola môže v predmete technika vyučovať tematický celok *ekonomika domácnosti*, ktorý obsahuje témy: *plánovanie a vedenie domácnosti, svet práce, domáce práce a údržba domácnosti, ručné práce, rodinná príprava, pestovateľské práce a chovateľstvo*. Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce tak vhodne dopĺňa sústavu vzdelávacích oblastí o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v reálnom živote a v spoločnosti.

Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vizuálneho, dramatického, hudobného umenia, písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja ich kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa, krajiny, čím sa u neho rozvíja povedomie kultúrnej identity, ale súčasne aj interkultúrne kompetencie.

V primárnom vzdelávaní je cieľom kontinuálne rozvíjať vrodené a prirodzené predpoklady žiakov a pozitívne stimulovať sklony k hravosti a spontánnosti. Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom vyučovacích predmetov výtvarná a hudobná výchova. Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s nástrojmi a materiálmi. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít žiak získava príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor pre vlastnú sebarealizáciu. Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

Obsah vzdelávacej oblasti aj na druhom stupni je realizovaný prostredníctvom predmetov výtvarná výchova a hudobná výchova. Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vybraných médií vizuálneho, dramatického, hudobného umenia a písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Obsah vzdelávacej oblasti tak prispieva k formovaniu vizuálnej, mediálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti a tvorivosti žiaka. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa a krajiny, čím sa rozvíja vedomie kultúrnej identity. Formujú sa multikulturálne a komunikačné

kompetencie. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít sú pre žiakov vytvorené príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor na jeho sebarealizáciu. V tvorivých, umeleckých alebo hudobných činnostiach majú žiaci možnosť vyjadrovať svoje predstavy, a to vyjadrovacími formami (jazykom) jednotlivých umení. **Výtvarná výchova** vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s vyjadrovacími prostriedkami vizuálnych umení. V tvorivom procese dochádza ku kvalitatívnej zmene, detskú spontánnosť postupne nahrádza dospelý ekvivalent – duchovná otvorenosť spojená s pribúdaním vedomej operatívnej a názorovej samostatnosti. **Hudobná výchova** prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť poskytuje v primárnom vzdelávaní žiakom priestor na pohybové vyjadrenie sa a osvojenie si základných pohybových zručností, využitelných v pohybových aktivitách vo voľnom čase. Oblasť sa zameriava na základné informácie súvisiace so zdravým spôsobom života, starostlivosťou o svoje zdravie a pohybovou aktivitou. Realizuje sa vyučovacím predmetom telesná a športová výchova, ktorého najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako k nevyhnutnému základu zdravého životného štýlu. Telesná a športová výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Prostredníctvom pohybu – pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje motorický vývin žiakov. Dôraz sa kladie na individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní obsahu, ako i pri hodnotení žiakov. Dôležité je motivovať žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri rešpektovaní vlastných individuálnych predpokladov.

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára v nižšom strednom vzdelávaní priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb. Oblasť sa zameriava na základné informácie, súvisiace so zdravým spôsobom života a pohybovou aktivitou. Realizuje sa učebným predmetom **telesná a športová výchova**, ktorej najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako k nevyhnutnému základu zdravého životného štýlu. Telesná a športová výchova spája vedomosti, návyky a zručnosti spojené so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou aktivitou využitelnými nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti.

Žiaci si vytvoria predstavu o význame pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní aktívneho zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus.

Pri realizovaní obsahu telesnej a športovej výchovy je dôležité rešpektovať individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní cvičení, ako aj pri hodnotení žiakov. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri akceptovaní ich vlastných predpokladov.

7.2 PRIEREZOVÉ TÉMY

Rýchlo sa meniaci realita súčasnej globalizovanej spoločnosti, s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňom v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov. Prierezové témy sa môžu realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Súčasne prierezové témy môžu tvoriť samostatný vyučovací predmet z rámca voliteľných (dostupných) hodín. Obidve formy sa môžu aj ľubovoľne kombinovať. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa môže zvýšiť relevantnými mimoškolskými aktivitami. (príloha iŠkVP)

Prierezové témy	V primárnom vzdelávaní	V nižšom strednom vzdelávaní
Osobnostný a sociálny rozvoj,	✓	✓
Výchova k manželstvu a rodičovstvu,	✓	✓
Environmentálna výchova,	✓	✓
Mediálna výchova,	✓	✓
Multikultúrna výchova,	✓	✓

Regionálna výchova a ľudová kultúra,	✓	✗
Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke,	✓	✗
Ochrana života a zdravia.	✓	✓

Podobný charakter ako prierezové témy, ktoré sa prelínajú celým vyučovacím procesom má **Čitateľská gramotnosť**, ktorú chceme aktívnejšie včleňovať do edukácie v rôznych formách a do každého vyučovacieho predmetu okrem TSV (podrobnejšie v pláne koordinátora čitateľskej gramotnosti). Ďalej je to **Finančná gramotnosť (príloha ŠkVP)**, ktorú tiež budeme včleňovať do jednotlivých vyučovacích predmetov v zmysle „Metodiky pre zapracovanie a aplikáciu tém finančnej gramotnosti do ŠkVP základných škôl a stredných škôl“ a Národného štandardu finančnej gramotnosti, ktorý vydalo MŠVVaŠ SR.

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma **Osobnostný a sociálny rozvoj** má nadpredmetový charakter, prelína sa celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmyšľať o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií;
- uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami, uplatňuje sa na všetkých vyučovacích predmetoch vrátane triednických hodín, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby a problémy žiakov. Nevyhnutné je, aby sa realizovala prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

Každoročne sa uskutočňuje Deň detí ako celoškolská akcia v rozsahu 5-6 hod., Deň narcisov, beseda s prizvaným hosťom na tému súvisiacu s OSR.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Environmentálna výchova

Environmentálna výchova sa ako prierezová téma na primárnom stupni prelína všetkými predmetmi, ale najmä prvoukou, prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie ich na veku primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými (primeranými a vhodnými) činnosťami – chrániť rastliny, mať kladný vzťah k domácim zvieratám a pod.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznať hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody;
- rozpoznať hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia;

- poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia;
- podieľal sa aktívne na zveľaďovaní životného prostredia školy a jej okolia;
- správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskromnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie.

Škola pravidelne organizuje akcie environmentálneho charakteru: Didaktické hry, Deň narcisov, Recyklohry, zber papiera, Deň Zeme - starostlivosť o okolie školy, o zeleň v triedach, škola je zapojená do projektu Zelená škola.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy v nižšom strednom vzdelávaní je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznať a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí;
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Škola pravidelne organizuje akcie environmentálneho charakteru: celoškolský projekt Zelená škola, Deň Zeme, Účelové cvičenia, Deň narcisov, Recyklohry, zber papiera, starostlivosť o okolie školy, o zeleň v triedach, triedne projekty zamerané na ENV, exkurzie s danou témou, ktorých súčasťou je aj plnenie úloh z prierezovej témy ENV.

Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí. Stali sa integrálnou súčasťou ich života, pričom si neuvedomujú dostatočne ich vplyv. Hlavným cieľom **Mediálnej výchovy** je položiť základy mediálnej gramotnosti žiakov a postupne zvyšovať úroveň schopností kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova dáva žiakom príležitosť a priestor na základnú orientáciu v mediálnom svete, osvojenie si stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, ako aj osvojenie si kritického a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni. Dôležitou úlohou mediálnej výchovy na 1. stupni je vychádzať z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvoriť pre žiakov príležitosti na ich spracovanie.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov;
- nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií.

Realizácia mediálnej výchovy bude prebiehať najmä v rámci predmetov informatika, slovenský jazyk, cudzie jazyky, náboženstvo, výtvarná výchova, hudobná výchova.

Hlavným cieľom prierezovej témy **Mediálna výchova** na 2. stupni základnej školy je rozvoj (postupné zvyšovanie úrovne) mediálnej gramotnosti žiakov – schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov a zmysluplne využívať médiá. Je dôležité, aby sa žiaci na veku primeranej úrovni postupne dokázali orientovať v mediálnom svete a osvojili si stratégie bezpečného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií. Dôraz sa kladie na rozvíjanie kritického myslenia; vhodnou metódou je spoločné skúmanie, analyzovanie a samostatné premýšľanie, pričom sa vychádza z konkrétnej reality žiakov v triede.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Realizácia mediálnej výchovy bude prebiehať najmä v rámci predmetov informatika, ako aj slovenský jazyk, cudzie jazyky, náboženstvo, výtvarná výchova, hudobná výchova.

Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii **Multikultúrnej výchovy** sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať, ako aj rešpektovať ľudské práva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí,
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Multikultúrna výchova je začlenená najmä do týchto predmetov : cudzie jazyky, občianska náuka, náboženstvo, dejepis, geografia, slovenský jazyk, výtvarná výchova, hudobná výchova, informatika, triednická hodina.

Regionálna výchova a ľudová kultúra

Prierezová téma **Regionálna výchova a ľudová kultúra** sa realizuje len na prvom stupni, úzko súvisí s prierezovou témou **Multikultúrna výchova**, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. Regionálna výchova a ľudová kultúra má potenciál byť súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä prvouky, prírodovedy, vlastivedy, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy a etickej výchovy, alebo sa môže realizovať prostredníctvom voliteľného vyučovacieho predmetu. Vhodnými formami sú tiež projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Vlastná realizácia prierezovej témy si vyžaduje zmeny aj v procesualnej zložke výchovy a vzdelávania – vo vyučovacích metódach a organizačných formách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu;
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine;
- rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

Je zaradená do 2 aktivít :

1.stupeň: exkurzia s názvom Tradičná ľudová kultúra pre 2. - 4. ročník so zameraním na ľudové staviteľstvo, výrobky, odev a remeslá do dediny a skanzenu Vychylovka.

2. stupeň: exkurzia do Kysuckého múzea a archívu v Čadci v rámci predmetu dejepis pre žiakov 5.ročníka

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Zámerom **Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke** v primárnom vzdelávaní je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov. Výučba sa uskutočňuje najmä v rámci predmetov prvouka a vlastiveda na Dopravnom ihrisku v Turzovke pre žiakov 1.-5.ročníka.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni;
- osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...);
- pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla;
- uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke v škole je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Učebná činnosť sa uskutočňuje v objekte školy alebo na Dopravnom ihrisku v Turzovke. Ďalšie akcie dopravnej výchovy: beseda s policajtom o prevencii dopravných nehôd a správaní sa na cestách, súťaže.

Ochrana života a zdravia

Zámerom prierezovej témy **Ochrana života a zdravia** je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách. Na 1. stupni sa realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, prvouka, prírodoveda, vlastiveda, výtvarná výchova, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier. Didaktické hry, ktoré sa uskutočňujú v každom ročníku 1. stupňa 2x ročne v trvaní 4 hodín, slúžia na praktické osvojenie si učiva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci;
- osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode;
-
- rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach.

Prierezovú tému naplňa obsah: riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana, zdravotná príprava, pohyb a pobyt v prírode. Prierezovú tému začleňujeme do predmetov telesná výchova, prírodoveda a integráciou do ďalších predmetov primárneho vzdelávania vo všetkých ročníkoch a realizujeme aj **formou Kurzu ochrany života a zdravia - didaktických hier (DH) na I. stupni s problematikou ochrany človeka a prírody. Konajú sa v prírode 2 krát v roku v trvaní 4 hodín. Pred DH realizujeme deň prípravy**

zameraný najmä na teoretickú časť v rozsahu 2 - 4 hodín podľa náročnosti plánovaných činností. Každoročne sa zapájame do kampane Deň narcisov.

V rámci nižšieho stredného vzdelávania prierezovú tému napĺňa obsah: riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana, zdravotná príprava, pohyb a pobyt v prírode. Prierezovú tému začleňujeme do predmetov telesná výchova, biológia a integráciou do ďalších predmetov nižšieho stredného vzdelávania vo všetkých ročníkoch a realizujeme aj **formou Účelových cvičení (ÚC) na II. stupni s problematikou ochrany človeka a prírody. Konajú sa v prírode 2 krát v roku v trvaní 4-5 hodín spravidla na jar a jeseň. Pred ÚH realizujeme deň prípravy zameraný najmä na teoretickú časť v rozsahu 4-5 hodín podľa náročnosti plánovaných činností.** Každoročne sa zapájame do kampane Deň narcisov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznať nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách;
- orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

Zapojiť sa do súťaže „Súťaž mladých záchranárov“. V rámci prípravy na túto súťaž si žiaci otestujú svoje znalosti a poznatky z CO, Prvej pomoci, Orientácie v teréne... , športové súťaže – Olympijský deň v spolupráci s okolitými obcami, zapojenie sa do projektov Ovocie do škôl, Školské mlieko, Týždeň zdravých jedál zamerané na zdravý životný štýl, zdravé potraviny.

Národný štandard finančnej gramotnosti

Príloha k ŠkVP „Človek učením rastie" ISCED 1

**Koordinátor v rámci ŠkVP ISCED 1 : PhDr. Monika
Blaskovicsová**

1. Charakteristika Národného štandardu finančnej gramotnosti (ďalej NŠFG)

Čo je finančná gramotnosť?

Schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Finančná gramotnosť je znalosť finančných nástrojov, ich fungovania a ich zmysluplného využívania. Ekonomická kríza ukázala najmä to, že finančné povedomie širokej slovenskej verejnosti je nedostatočné. Extrémne rýchly vývoj trhu a stále väčšie nároky na spotrebiteľa prinášajú stresové situácie, v ktorých sa ľudia vo vzťahu k financiám rozhodujú často nevhodne, čoho dôsledkom sú problémy vo finančnej oblasti a následne na to možné problémy v sociálnej oblasti. Aby bolo týchto finančných problémov na Slovensku čo najmenej, pristúpilo sa k vzdelávaniu vo finančnej oblasti.

Vzdelávanie vo finančnej oblasti sa riadi Národným štandardom finančnej gramotnosti, verzia 1.1., ktorý schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.marca 2014, pod poradovým číslom 2014 – 2692/16076:12-10E0 s účinnosťou od 1.septembra 2014.

Národný štandard finančnej gramotnosti (NŠFG) popisuje minimálne požiadavky na funkčnú finančnú gramotnosť prostredníctvom osvojených kompetencií. Tieto sú usporiadané nasledovne: témy, kompetencie a čiastkové kompetencie. Témy, celkové a čiastkové kompetencie opisujú vybrané poznatky, zručnosti a skúsenosti z oblasti finančnej gramotnosti. Očakávania opisujú, akým spôsobom by mali žiaci byť schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach. Ide o napredovanie v získavaní poznatkov, zručností a skúseností.

Portál finančnej gramotnosti (www.fininfo.sk)

**Zpracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti do ŠkVP pre prvý stupeň
základnej školy**

Téma 1		Človek vo sfére peňazí			
Kompetencie		Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.			
čiasťková kompetencia	výkonový štandard	ročník	predmet	obsah /učivo v predmete	poznámky
ČK 1: Zachovať trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.	Pomenovať základné ľudské hodnoty -život, zdravie, rodina,...	2	HUV	cena predmetov, dopad na prírodu a človeka/ Bol jeden Gajdoš	
	Pomenovať základné ľudské potreby - jedlo, šatstvo, veci osobnej potreby, hračky, teplo,... - peniaze	2	SJL	Vieme poprosiť a poďakovať. Blahoželanie- hodnotový rebríček pri blahoželaní členom rodiny.	
		1	THF	Základné ľudské hodnoty a potreby	
ČK 2: Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a	Posúdiť spôsoby, akými rodičia zabezpečujú životné potreby celej rodiny. Vymenovať svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti.	3	MAT	jedálny lístok, cestovanie, reštaurácia/	
		4	ANJ	Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie	
		1		V obchode	
ČK 2: Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a	Posúdiť spôsoby, akými rodičia zabezpečujú životné potreby celej rodiny. Vymenovať svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti.	1	SJL	Písmeno M - text - Mama má....	
		1	THF	Naša rodina, príbuzenské vzťahy	
		1	SJL	Písmeno M,E - text Mama má....	
		3	SJL	Reklama,Diskusia-názor.	
ČK 2: Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a	Posúdiť spôsoby, akými rodičia zabezpečujú životné potreby celej rodiny. Vymenovať svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti.	4	SJL	Reklama, niekedy nepravdivá, zavádzajúca.	
		2	SJL-Č	Diskusia,názor/bohatstvo,chu doba- klásť dôraz na meniteľnosť stavu O troch grošoch -zabezpečenie detí, vlastné potreby, pomoc	

chudobou				rodičom v starobe	
ČK 2: Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou	Opísať príklady bohatstva a chudoby.	1 1 3 4 1	HUV THF SJL-Č SJL NBV	Ľudová pieseň: Bola babka, mala capka Bohatý, či chudobný Krásne a múdre sú ľudové rozprávky Matej Knižka Sv. Mikuláš	
ČK 3: Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne	Uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo svojom okolí (domácnosť, škola, obec)	1 1 1 1 4 4	MAT TSV THF PRV PVC PVC	Slovné úlohy BOZ, úvodná hodina Žiť hospodárne Voda Elektrický obvod Zdroje elektrickej energie	
Téma 2	Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí				
Kompetencie	Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov osobných financiách.				
čiasťková kompetencia	výkonový štandard	ročník	predmet	obsah / učivo v predmete	poznámky
ČK 1: Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.	Uviesť príklady finančných rozhodnutí a ich možných dôsledkov. Uviesť príklady, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom	1 2 2	MAT THF THF	Slovné úlohy, Aplikačné úlohy na rozvoj logického myslenia Finančné rozhodnutie; Životné rozhodnutia ich dôsledky -pojem záručný list, záručná doba, kupovať kvalitné výrobky, zisťovať dôvody zlacneného tovaru, reklamovať chybný tovar	
ČK 2: Nájsť a vyhodnotiť	Uviesť príklady, prečo sa oplatí jednotlivcovi byť dobre finančne	1 2 4	THF VYV INF	Sila informácií Podnety architektúry-ulica Komunikácia prostredníctvom	

informácie z rôznych zdrojov	informovaný. Opísať zdroje finančných informácií.	4	SJL	IKT, Informačná spoločnosť (vymyslieť reklamný slogan, - slovo re- KLAM-a -nie všetko, čo sa v nej uvádza je pravda) Inzerát informácie o pravdivých a nepravdivých ponukách	
ČK 3: Kontrolovať osobné údaje a informácie. - kľúč od domu, cenné veci v dome...	Navrhnuť spôsoby riešenia situácií, v ktorých sa stretli s klamstvom, podvodom, nečestným správaním	1 1.- 4.roč.	SJL TSV	Mimočítankové čítanie: Somárik - klamárik Vysvetliť príklady úspešnosti a neúspešnosti človeka v živote	
	Opísať, ktoré druhy osobných informácií by nemali byť odhalené tretím osobám. Opísať možné dôsledky takéhoto odhalenia	4	INF	www.ovce.sk HLÁSNA TRÚBA (prezradenie údajov o majetkových pomeroch) Ochrana osobných údajov	
ČK 4: Prijímať finančné rozhodnutia a zvažovaním alternatív a dôsledkov. -poznať priority pri mienaní peňazí, kupovať len to, na čo mám peniaze	Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele. Vymedziť jednotlivé kroky pomocou zhodnotenia alternatív. Používať rozhodovanie pri krátkodobých cieľoch	2	THF	Životné rozhodnutia a ich dôsledky	
ČK 5: Vypracovať komunikačné stratégie na diskusiu	Uviesť príklady mienania peňazí u detí	2	THF	Komunikácia o peniazoch	
	predchádzajúcich generácií.	3	VYV	Grafický dizajn - reliéf mince,	
	Porozprávať o hodnotách a postojoch predchádzajúcich generácií	4	INF	niektoré znaky generácie Informácie okolo nás - práca s obrázkom (vyhľadať rôzne mince a bankovky, rozhovor o	

o finančných záležitostiach.	na základe ich osobných príbehov o peniazoch.			ich hodnotte kedysi a dnes)	
6: Vedieť stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov.	Vysvetliť podmienky na vrátenie výrobkov v miestnych obchodoch	1 2	SJL THF	Mimočítankové čítanie: Najlepší obchod v ulici Reklamácia	
Téma 3	Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb - príjem a práca				
Kompetencie	Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.				
čiasťková kompetencia	výkonový štandard	ročník	predmet	obsah /učivo v predmete	poznámky
ČK 1: Poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby	Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby -dopĺňať si vzdelanie počas života, prispôsobovanie sa rodiny dobe, v ktorej žijeme	1 2	HUV THF	Pieseň: Kováč kuje, mechy duje Osobné, rodinné a spoločenské potreby	
ČK 2: Porozumieť a orientovať sa v problematike zabezpečovania životných (ekonomických) potrieb jednotlivca	Opísať vzťah povolanie – zamestnanie. Vysvetliť príklady úspešnosti a neúspešnosti človeka v živote vo všeobecnosti	1 2 2	HUV THF PRV	HPH_ Šijeme vrecia, šijeme Povolanie vs. Zamestnanie škola - vzdelanie - práca - peniaze - životné potreby Spoznávame človeka – téma: Povolania ľudí	

a rodiny					
ČK 3: Identifikovať zdroje osobných príjmov	Opísať svoju predstavu, čo sú to osobné príjmy človeka.	1 3 4	SJL THF MAT	Čítankové čítanie: Čo je rodina Príjmy v domácnosti mzda, naturálie, brigáda Sčítanie a odčítanie mzda, naturálie, brigáda	
Téma 4 Plánovanie a hospodárenie s peniazmi					
Kompetencie Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti					
čiasťková kompetencia	výkonový štandard	ročník	predmet	obsah /učivo v predmete	poznámky
ČK 1: Vypracovať osobný finančný plán.	Roztriediť výdavky na domácnosť a príjmy v domácnosti.	1 3 3 4	MAT THF VYV MAT	Slovné úlohy, sčítanie, odčítanie Výdaje v domácnosti Tradície Vianoc- vedieť urobiť darček pre blízkeho a tak ušetriť peniaze Grafy grafické znázornenie príjmov a výdavkov	
ČK 2: Popísať spôsob používania rôznych metód platenia	Opísať, za čo všetko rodičia v domácnosti platia. Vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí)	1 3 3 2 4	MAT THF VYV PRV MAT	Slovné úlohy, sčítanie a odčítanie v obore do 20 Nakupujeme Reliéf (mince) Spoznávame cestovanie - téma: Dopravné prostriedky Násobenie a delenie hotovostná a bezhotovostná platba	
ČK 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti	Porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku,	1 3 3	MAT THF SJL	Slovné úlohy, sčítanie a odčítanie v obore do 20 Porovnávanie cien Inzerát - porozumieť textu.	

pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.	pri nákupe			Vedieť jeho využitie	
ČK 4: Vysvetliť daňový a odvodový systém	nerozvíja sa				
ČK 5: Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu.	Opísať na jednoduchých príkladoch význam vzájomnej pomoci a charitatívnych aktivít.	3 4 2	THF VYV VYV	Charita Podnety rôznych oblastí poznávania sveta Koláž/ deti rôznych krajín	
Téma 5	Úver a dlh				
Kompetencie	Udržanie výhodnosti, požíčovanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu				
čiasťková kompetencia	výkonový štandard	ročník	predmet	obsah /učivo v predmete	poznámky
ČK 1: Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov	Vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava. Zdôvodniť voľbu nákupu alebo požičania si predmetu	1 3 4	SJL THF MAT	Návšteva knižnice Požičať, či kúpiť Násobenie a delenie pre a proti pri kúpe, požičaní	
ČK 2: Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo	Porozprávať o tom, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí. vlastnosti by mal mať človek, ktorý si požičiava obľúbenú osobnú vec. Opísať postup, ako si môže človek opätovne získať dôveru požičiavajúceho, ak	1 4	SJL THF	Návšteva knižnice. Pravidlá podporujúce spolužitie v skupine Čo sa môže stať pri požičiavaní	

ako ich zvládnuť	stratil alebo poškodil požičanú vec				
ČK 3: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov	Vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách	4	THF	Banka	
Téma 6 Sporenie a investovanie					
Kompetencie <i>Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi</i>					
čiasťková kompetencia	výkonový štandard	ročník	predmet	obsah /učivo v predmete	poznámky
ČK 1: Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite	Opísať svoju predstavu o tom, ako človek môže sporiť. Popísať, ako sa kupuje dom alebo auto pre domácnosť a aké majú s tým rodičia výdavky.	1	MAT	Slovné úlohy, sčítanie a odčítanie v obore do 20	
		4	THF	Sporenie Sporenie, nákup darčkov, platenie, rozlišovanie bankoviek/Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel do 100	
		2	MAT		
		3	MAT		
		4	MAT	Násobenie Sčítanie a odčítanie ako si môžem nasporiť	
ČK 2: Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a	Uviesť svoju predstavu o tom, čo je možné považovať za investíciu. (zamerať sa aj na nemateriálnu stránku) Vysvetliť, prečo je potrebné vytvárať	4	THF	Investuj, nemíňaj! investície, spôsob nákupu, bežné a terminované účty, vklady, dane/	
		4	MAT	Násobenie a delenie v obore	

pomáha pri plnení finančných cieľov	prostredie dôvery a bezpečia pri používaní peňazí v rámci denného nakupovania, ale aj ich šetrenia. Porozprávať o tom, ako predchádzať stratám a znehodnoteniu vecí a peňazí			násobilky	
ČK 3: Zhodnotiť investičné alternatívy	nerozvíja sa				
ČK 4: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi	nerozvíja sa				
Téma 7	Riadenie a poistenie				
Kompetencie	Používanie primeraných stratégií riadenia rizík				
čiasťková kompetencia	výkonový štandard	ročník	predmet	obsah / učivo v predmete	poznámky
ČK 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie	Uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti.	1 4 4 4	SJL THF INF MAT	Písmeno Z - text Zima je, zima je Poistenie Informácie okolo nás, Komunikácia prostredníctvom IKT - Multimédiá (Vedieť povedať kladné a záporné stránky médií a ich vplyv na finančné rozhodovanie) Riešenie aplikačných úloh nedbanlivé zaobchádzanie s peniazmi, požičiavanie kamarátom	
ČK 2: Charakteriz	Vysvetliť, prečo sa ľudia potrebujú poistiť. Na	4	THF	Majetok, zmysel poistenia, ponuky poistenia,	

ovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením	jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje	4	MAT	výška poistného/ Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000	
ČK 3: Charakterizovať komerčné poistenie.	nerozvíja sa				

Poznámky:

Výchovno-vzdelávací proces na prvom stupni základnej školy je spravidla realizovaný jedným vyučujúcim. Implementácia finančnej gramotnosti je preto jednoduchšia, je možné realizovať blokové

vyučovanie i samostatné aktivity v rámci učebných predmetov. Tvorivý učiteľ nájde priestor aj v iných učebných predmetoch, témach a využije aktuálne situácie.

Finančné vzdelávanie na primeranej úrovni je možné realizovať od začiatku povinnej školskej dochádzky, teda už v prvom ročníku základnej školy. Väčší zmysel však nadobúda od tretieho ročníka základnej školy. Predmety, do ktorých sme začlenili finančnú gramotnosť:

1. ročník

THF- triednická hodina

TSV - telesná a športová výchova

SJL - slovenský jazyk a literatúra

HUV - hudobná výchova

NBV - náboženská výchova

MAT - matematika

PRV - prvouka

2. ročník

THF- triednická hodina

TSV - telesná výchova

SJL - slovenský jazyk a literatúra

HUV - hudobná výchova

MAT - matematika

PRV - prvouka

3. ročník

MAT - matematika

SJL - slovenský jazyk a literatúra

THF- triednická hodina

VYV - výtvarná výchova

4. ročník

MAT - matematika

PVC – pracovné vyučovanie

SJL - slovenský jazyk a literatúra

THF- triednická hodina

VYV - výtvarná výchova

ANJ- anglický jazyk

INF - informatika

Finančné vzdelávanie je možné realizovať aj v rámci školského klubu detí v spoločenskovednej oblasti

Učebné zdroje:

M. Hallon: Moja prvá kniha o peniazoch

Finančná gramotnosť pre základné školy (pracovný zošit pre žiakov), Súkr. škola BellAmos, Martin

Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.1, MŠVVaŠ SR, Monika Raiterová: Finančná gramotnosť, príručka pre učiteľov 4. roč.

PRÍLOHA Implementácia finančnej gramotnosti do vyučovacieho procesu ISCED 2

Národný štandard finančnej gramotnosti Príloha k ŠkVP „Človek učením rastie" ISCED 2

Koordinátor v rámci ŠkVP ISCED 2 : PhDr. Darina Slovákova

1. Charakteristika Národného štandardu finančnej gramotnosti (ďalej NŠFG)

Čo je finančná gramotnosť?

Schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Finančná gramotnosť je znalosť finančných nástrojov, ich fungovania a ich zmysluplného využívania. Ekonomická kríza ukázala najmä to, že finančné povedomie širokej slovenskej verejnosti je nedostatočné. Extrémne rýchly vývoj trhu a stále väčšie nároky na spotrebiteľa prinášajú stresové situácie, v ktorých sa ľudia vo vzťahu k financiám rozhodujú často nevhodne, čoho dôsledkom sú problémy vo finančnej oblasti a následne na to možné problémy v sociálnej oblasti. Aby bolo týchto finančných problémov na Slovensku čo najmenej, pristúpilo sa k vzdelávaniu vo finančnej oblasti. *Vzdelávanie vo finančnej oblasti sa riadi Národným štandardom finančnej gramotnosti, verzia 1.1., ktorý schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.marca 2014, pod poradovým číslom 2014 – 2692/16076:12-10E0 s účinnosťou od 1.septembra 2014.*

Národný štandard finančnej gramotnosti (NŠFG) popisuje minimálne požiadavky na funkčnú finančnú gramotnosť prostredníctvom osvojených kompetencií. Tieto sú usporiadané nasledovne: témy, kompetencie a čiastkové kompetencie. Témy, celkové a čiastkové kompetencie opisujú vybrané poznatky, zručnosti a skúsenosti z oblasti finančnej gramotnosti.

Očakávania opisujú, akým spôsobom by mali žiaci byť schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach. Ide o napredovanie v získavaní poznatkov, zručností a skúseností.

Portál finančnej gramotnosti (www.fininfo.sk)

Zpracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti do ŠkVP pre druhý stupeň základnej školy

Téma 1

Človek vo sfére peňazí

Kompetencia		Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.			
Čiastková kompetencia	výkonový štandard	ročník	predmet	obsah /učivo v predmete	poznámky
<p>ČK 1: Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.</p>	<p>Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb. Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb</p>	7. a 9. 6.	OBN	Prírodný pohyb obyv. na Zemi, migrácia (príčiny a dôsledky)	
		5. 8. 7.	GEG	Život v mestách a jeho problémy - Amerika Ochrana prírody	
		5. 8.	GEG ANJ S JL	Prírodné pamiatky zapísané v UNESCO Obchod a služby K. Peteraj: Mince na dne oceánu L. Zeman : Umenie žiť	
		5. 8.	NBV NBV	Sv. Mikuláš - Chlieb pre všetkých Byť človekom - Milosrdný samaritán (pomoc chudobným a biednym)	
		5.	HUV	Česká republika : B. Smetana: Predaná nevesta/ Proč bychom se netešili/.	
<p>ČK 2: Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou</p>	<p>Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze. Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).</p>	5. 6.	DEJ	Detská práca Život v stredovekom štáte (vývoj platidiel, rozdiel medzi výmenným a peňažným obchodom) Banské mestá	
		7. 8.		Objavitelia a objavovaní Slovenské vystaňovalectvo Kolonializmus	
		7. 9.		Spoločenské skupiny a rozvrstvenie ľudskej spoločnosti (sociálna nerovnosť) Výroba a výrobný proces (produktivita práce, výrobné zdroje) Trhový mechanizmus (dopyt, ponuka, cena)	
		6. 7.	OBN	Hospodárstvo Ameriky, oblasti a štáty Hospodárstvo Afriky	
			GEG		

		8.		Hospodárstvo Ázie	
		9.		Hospodárstvo Európy	
				Hospodárstvo a znečistenie prírody	
		6.	ANJ	Rozdiely medzi regiónmi Slovenska	
				Vzdelávanie a práca	
		5.	SJL	Domov a bývanie	
				Príslovia, porekadlá, pranostiky	práca s textom
				Rozprávka-Zemský poklad	
		6.		M.Twain:Princ a bedár	diskusný príspevok
				E.Kastner:Emil a detektívi	
		7.		Zhovárame sa a diskutujeme-Argument a protiargument	diskusia,
				J.C.Hronský:Do školy	vlastný názor
				M.Kukučín:Z teplého hniezdaJ.	
		6.	ETV	G.Tajovský: Do konca	diskusia
				Pojem prosociálne správanie, pomoc, spolupráca, bohatstvo, chudoba	
		6.	HUV		
		7.	NBV	Jazz na ceste do sveta	
				Rozvoj svedomia- múdrosť overená mnohými generáciami	
		8.		Schopnosť deliť sa	
		5.		Životopis sv. Františka (opísať prostredníctvom príkladu zo života zmysel obety)	
ČK 3: Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne	Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.	9.	DEJ	Na ceste k demokracii a samostatnosti	
		9.	OBN	Rodinné právo (rodinný rozpočet)	
				Výpočet tepla	
				Práca el. prúdu	
		7.	FYZ	Obchod a služby	
		9.	FYZ	Výpočet spotreby el. energie.	
		6.	ANJ	Úspory el. energie.	
		8.	THD		
Téma 2	Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí				
Kompetencie	Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov osobných financiách.				
čiasťková kompetencia	výkonový štandard	ročník	predmet	obsah /učivo v predmete	poznámky

<p>ČK 1: Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia</p>	<p>Uviesť príklady, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom. Argumentovať na príkladoch úspešných jednotlivcov plánovanie vlastnej profesijnej cesty.</p>	9.	DEJ	Na ceste k demokracii a samostatnosti	<p>Kolektívne hry, Súťažné disciplíny.....</p>
		9.	OBN	Rodinné právo, finančné právo (byť zodpovedný)	
		6.	GEG	Kultúra, umenie, veda, šport, zamestnanie obyvateľov Plagát, inzerát, reklama	
		5. 5.-9.	SJL TSV	Vysvetliť príklady úspešnosti a neúspešnosti človeka v živote	
<p>ČK 2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov</p>	<p>Uviesť silné a slabé stránky internetových a tlačových zdrojov informácií o produktoch. Opísať základné typy bankových produktov</p>	5.	INF	Komunikácia a spolupráca- vyhľadávanie na webe	
<p>ČK 3: Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ</p>	<p>Vymedziť korupciu ako porušenie zákona (trestný čin). Vysvetliť pojem pranie špinavých peňazí. Uviesť príklady podvodov súvisiacich so zneužívaním verejných zdrojov.</p>	7.	OBN	Štátna moc je deliteľná tromi (výkonná, súdna, zákonodarná)	
<p>ČK 4: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov. -poznať priority pri mýňaní peňazí, kupovať len to, na čo mám peniaze</p>	<p>Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia. Stanoviť si kroky na dosiahnutie krátkodobých finančných cieľov</p>	8. 9. 5. 6. 7. 8. 5. 5.	DEJ MAT MAT MAT MAT SJL HUV	1. svetová vojna Diktatúry v medzivojnovom období (hospodárske krízy) Obchodnícke počty Nakupujeme, ceny v obchodoch, zvyšovanie a znižovanie cien, počítame v eurách, balíme po 10 kusov, kto zaplatil viac, kupujeme viacerí Riešenie sl.úloh z oblasti finančnictva(percentá) Kombinatorika-zhromažďovať a triediť údaje Eurá a centy Zisk-dlh, Farebné čísla, Účtovné knihy, Celé čísla Plagát, inzerát, reklama Harmónia- Z východnej dievča	

ČK 5: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach	Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných informácií. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných informácií. Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzať konfliktom	9.	OBN		
		5.	INF SJL	Informačná spoločnosť-bezpečnosť a riziká Detvan a Jánošíkov poklad	
ČK 6: Vedieť stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov.	Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu. Charakterizovať pojem finanční spotrebiteľa. Uviesť príklady klamlivých alebo zavádzajúcich obchodných praktík, ktoré zakazuje zákon o ochrane spotrebiteľov. Uviesť príklady falšovaných tovarov (fejtkov).	9.	OBN	Spotrebiteľ a spotreba (Zákon o ochrane spotrebiteľa, reklamačný poriadok)	
		7.	INF	Informačná spoločnosť-riziká počítačovej kriminality	
		7.	SJL	Asertivita, Ja mám na to iný názor Asertívna komunikácia (schopnosť vedieť odmietnuť zavádzajúce obchod.praktiky)	
Téma 3	Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb - príjem a práca				
Kompetencie	Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.				
čiasťková kompetencia	výkonový štandard	ročník	predmet	obsah /učivo v predmete	poznámky
ČK 1: Poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby	Vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny. Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou)	9. 6.-7.	GEG ANJ	Cestovný ruch a krásy Slovenska Rodina a spoločnosť	

ČK 2: Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti	Identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní. Porovnať osobné zručnosti a záujmy s rôznymi kariérnymi možnosťami. Uviesť príklad úspešných jedincov v ekonomickej oblasti.	9.	THF	"Moje povolanie = moja budúcnosť" (informácie o práci z internetu, www.profesia.sk)	
		6.	GEG	Kultúra, umenie, veda, šport, zamestnanie obyvateľov - Amerika	
		9.	vých. poradca	Deň voľby povolania	
ČK 3: Identifikovať zdroje osobných príjmov	Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá) Uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátna sociálna podpora).	8.	DEJ	Priemyselná revolúcia a modernizácia	
		9.		Zápas o každodenný chlieb	
		9.	OBN	Potreby a statky (osobné príjmy, príjem domácnosti)	
Téma 4		Plánovanie a hospodárenie s peniazmi			
Kompetencie		Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti			
čiastková kompetencia	výkonový štandard	ročník	predmet	obsah /učivo v predmete	poznámky
ČK 1: Vypracovať osobný finančný plán.	Vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov.	9.	OBN	Rodinný a štátny rozpočet, hospodárenie s peniazmi	
	Rozlíšiť pravidelné a nepravidelné príjmy a výdavky	9.	OBN	Rodinný a štátny rozpočet, hospodárenie s peniazmi	
	Opísať spôsob rozdelenia finančnej čiastky pripadajúcej na týždeň medzi jednotlivé finančné ciele - míňanie, sporenie a spoluúčasť.	9.	OBN INF	Rodinný a štátny rozpočet, hospodárenie s peniazmi Informácie okolo nás - tvorba tabuľky	
	Diskutovať o prvkoch osobného rozpočtu, (príjmy, výdavky a úspory).	9. 8. 7.	OBN FYZ S JL	Rodinný a štátny rozpočet, hospodárenie s peniazmi Zdroje energie Diskusia, debata	

	Zostaviť rozpočet domácnosti Poznať typy rozpočtov a ich odlišnosti (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny Vypočítať percentuálny podiel pripadajúci na hlavné kategórie výdavkov v rámci mesačného rodinného rozpočtu.	9.	OBN	Rodinný a štátny rozpočet, hospodárenie s peniazmi	
	Charakterizovať hlavné prvky jednoduchého závetu	9.	OBN	Rodinný a štátny rozpočet, hospodárenie s peniazmi	
ČK 2: Popísať spôsob používania rôznych metód platenia	Charakterizovať rôzne typy miestnych finančných inštitúcií	9.	OBN	Banky a sporiteľne. Peniaze a formy peňazí (hotovostné, bezhotovostné, kvázi peniaze)	
		8.	GEG	Európska únia	
	Opísať moderné spôsoby platenia. Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné), podľa technológie (s magnetickým prúžkom a čipom) a podľa spôsobu prevedenia (embosované, neembosované, virtuálne)	9.	OBN	Banky a sporiteľne. Peniaze a formy peňazí (hotovostné, bezhotovostné, kvázi peniaze)	
	Nájsť informácie z internetu o rôznych virtuálnych menách Charakterizovať funkciu elektropeňažných inštitúcií.	9.	OBN	Banky a sporiteľne. Peniaze a formy peňazí (hotovostné, bezhotovostné, kvázi peniaze)	
	Uviesť príklady použitia hotovostného a bezhotovostného platobného styku Vyhľadať trendy bezhotovostných operácií.	9.	OBN	Banky a sporiteľne. Peniaze a formy peňazí (hotovostné, bezhotovostné, kvázi peniaze)	

<p>ČK 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.</p>	<p>Opísať tvorbu ceny ako súčasť nákladov, zisku, DPH. Zhodnotiť vplyv ponuky a dopytu na tvorbu ceny a jej zmeny. Uviesť príklady ako vonkajšie činitele (napr. marketing alebo reklamné techniky) môžu u rozličných jedincov ovplyvniť rozhodnutie, na čo minúť peniaze. Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a mýňaní finančných prostriedkov. Kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou.</p>	<p>9. 8.</p>	<p>OBN MAT</p>	<p>Ekonomika a ekonómia Základné ekonomické otázky (čo, ako a pre koho vyrábať) Štatistika a pravdepodobnosť, Hazardné hry, Šanca a jej pravdepodobnosť, Hádzeme kockou , mincami</p>	
<p>ČK 4: Vysvetliť daňový a odvodový systém</p>	<p>Vysvetliť rozdiel medzi daňou z pridanej hodnoty a daňou z príjmu. Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní. Použiť internetovú kalkulačku na výpočet výšky čistej mzdy</p>	<p>8.</p>	<p>MAT</p>	<p>DPH</p>	
<p>ČK 5: Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu.</p>	<p>Analyzovať súvislosť filantropie s osobným rozpočtom. Opísať možnosti účasti na charitatívnych aktivitách.</p>	<p>5.-9.</p>	<p>Prierez. téma: Osob. a soc. rozvoj</p>	<p>Deň narcisov</p>	
<p>Téma 5</p>	<p>Úver a dlh</p>				
<p>Kompetencie</p>	<p>Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu</p>				
<p>čiasťková kompetencia</p>	<p>výkonový štandard</p>	<p>ročník</p>	<p>predmet</p>	<p>obsah /učivo v predmete</p>	<p>poznámky</p>

ČK 1: Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov	Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru. Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie. Identifikovať platený a prijatý úrok.	9.	DEJ	Zápas o každodenný chlieb (dlhy, exekúcie)	
	Vysvetliť, prečo je používanie kreditnej karty určitou formou pôžičky. Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a význam nákupov na úver.	9.	OBN	Banky a sporiteľne (úver, úrok, druhy úveru)	
		7.-8.	MAT	Úroky - percentá	
ČK 2: Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť	Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi. Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie	9.	OBN	Bankové a nebankové subjekty (vymáhanie dlhov)	
ČK 3: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov	Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov 16 Identifikovať rôzne druhy úverov a ich zabezpečenie	9.	OBN	Banky a sporiteľne (druhy úverov)	
Téma 6	Sporenie a investovanie				
Kompetencie	Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi				
čiasťková kompetencia	výkonový štandard	ročník	predmet	obsah /učivo v predmete	poznámky

ČK 1: Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite	Uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu. Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé a strednodobé ciele. Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“. Vysvetliť, prečo je sporenie základným predpokladom pre investovanie	9.	OBN	Banky a sporiteľne (pozitívne a negatívne stránky sporenia)	
ČK 2: Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov	Vysvetliť, ako sa môže meniť hodnota investície.	9.	THD	Šetrenie majetku, amortizácia	
ČK 3: Zhodnotiť investičné alternatívy	Uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom. Uviesť spôsoby využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti)	9.	DEJ	Na ceste k demokracii a samostatnosti	
ČK 4: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi	Opísať úlohu Fondu ochrany vkladov. Opísať rozdiel medzi pobočkou zahraničnej banky a dcérskou spoločnosťou.	7.	VYV	Moderná architektúra - banky (modely zahr. bánk, bánk v SR)	
Téma 7	Riadenie a poistenie				
Kompetencie	Používanie primeraných stratégií riadenia rizík				

čiasťková kompetencia	výkonový štandard	ročník	predmet	obsah /učivo v predmete	poznámky
ČK 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie	Popísať spôsoby, akými by sa dali znížiť rôzne druhy rizík alebo ako by sa im dalo úplne vyhnúť. Diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením. Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).	9. 9.	OBN GEG	Poistovne (druhy poisťovní a poistenia) Ochrana prírody, kalamity a prírodné hrozby	
ČK 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením	Vysvetliť základný účel verejného poistenia. Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.	9.	OBN	Základné poistenie a dobrovoľné pripoistenie	
ČK 3: Charakterizovať komerčné poistenie.	Vysvetliť podstatu a význam poistenia. Rozoznať jednotlivé hlavné typy poistenia motorových vozidiel. Uviesť príklady, na ktoré sa vzťahuje havarijné poistenie vozidla a povinné zmluvné poistenie vozidla. Vysvetliť rozdiel medzi poistením bytu, resp. domu a poistením jeho zariadenia.	9.	OBN	Poiťovne (poistenie osôb, majetku, motorových vozidiel) Význam poistenia	

Poznámky:

Na druhom stupni základnej školy by žiaci mali mať viac skúseností so situáciami, v ktorých bolo potrebné

uplatniť finančnú gramotnosť. Je možné využívať túto skúsenosť a nadväzovať na ňu. Vzhľadom na predmetové zameranie učiteľov je nutná ich väčšia súčinnosť. Je vhodné nájsť spoločné témy a na nich ukázať komplexnosť finančnej gramotnosti. Na tomto mieste by sme chceli upriamiť pozornosť na učebné predmety, prípadne na témy, v ktorých je možné realizovať finančné vzdelávanie. Ťažisko finančného vzdelávania je v tomto prípade v trojici učebných predmetov – občianskej náuke, matematike a etickej výchove. Treba však pripomenúť, že i menej skúsený učiteľ určite odhalí príležitosť aj v iných učebných predmetoch, prípadne v maximálnej miere využije aktuálne dianie v spoločnosti.

Finančné vzdelávanie na druhom stupni základnej školy plynulo nadväzuje na finančné vzdelávanie na prvom stupni základnej školy. Predmety, do ktorých sme finančnú gramotnosť začlenili:

5. ročník: GEG, NBV, HUV, DEJ, SJL, TSV, INF, MAT,

6. ročník: GEG, DEJ, ANJ, SJL, ETV, HUV, TSV, MAT,

7. ročník: OBN, SJL, DEJ, GEG, NBV, FYZ, TSV, MAT, INF, ANJ, VYV

8. ročník: ANJ, NBV, DEJ, GEG, NBV, THD, TSV, MAT, FYZ,

9. ročník: OBN, GEG, DEJ, FYZ, THD, TSV, INF, THF,

Výchovný poradca v 9. ročníku v téme Voľba povolania

V rámci prierezovej témy **Osob. a sociálny rozvoj** v téme Deň narcisov

ŠKVP ČLOVEK UČENÍM RASTIE bol prerokovaný

v pedagogickej rade		v Rade školy		so zriaďovateľom	
Dátum	Podpis	Dátum	Podpis	Dátum	Podpis
04.09.2023					